

2.4 กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)

แหล่งดำน้ำดูปะการังที่เป็นที่นิยม ได้แก่ เกาะรัง มีแนวปะการังกว้างประมาณ 120-170 เมตร อยู่ห่างจากชายฝั่ง 25-80 เมตร มีปะการังเขากวางมากที่สุด รองลงมาเป็นปะการังโขด ปะการังก้อน ซึ่งถือได้ว่าปะการังบริเวณเกาะรังมีความสมบูรณ์และสวยงามที่สุด ของชายฝั่งทะเลตะวันออก นอกจากนี้บริเวณใกล้เคียงคือ เกาะทองหลาง เกาะยักษ์ใหญ่ เกาะยักษ์เล็ก โดยมีผู้ให้บริการเรือนำนักท่องเที่ยวดูปะการัง ออกจากบ้านบางเบ้า ประมาณ 09.00 น. กลับประมาณ 16.00 น. มีบริการอาหาร ผลไม้ กาแฟ หน้าากดำน้ำ เสื้อชูชีพ รถรับส่ง ลูกเรือดูแลนักท่องเที่ยว ผู้ให้บริการรายใหญ่ ได้แก่ ศรธาทัวร์ อิทธิพลทัวร์ เพิ่มพูลทรัพย์ เป็นต้น

ภาพที่ 4.15 กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)

2.5 กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)

กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) ส่วนใหญ่จะไปชมปะการังที่เดียวกับกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) โดยเฉพาะบริเวณเกาะรัง นอกจากนี้ยังมีสถานที่สำหรับดำน้ำลึก ได้แก่ หินราบ หินลูกบาท เป็นต้น

ภาพที่ 4.16 บริเวณหินลูกบาท หินราบ ที่เป็นที่นิยมในการดำน้ำลึก

ภาพที่ 4.17 อุปกรณ์สำหรับดำน้ำลึก และปะการัง

2.6 กิจกรรมนั่งเรื่อนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล

กิจกรรมนั่งเรื่อนำเที่ยวเพื่อชมทัศนียภาพทางทะเล โดยเช่าเหมาเรือเร็ว (Speed Boat) เรือประมงที่ดัดแปลงสำหรับพานักท่องเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล

ภาพที่ 4.18 นั่งเรื่อนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล

2.7 กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะช้าง-เกาะมันใน)

กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก ระหว่างเกาะช้าง – เกาะมันใน เป็นกิจกรรมที่ขึ้นอยู่กับการขึ้นลงของน้ำทะเล ระหว่างเดือนเมษายน ถึง เดือนกรกฎาคม โดยสามารถเดินทางจากซีวีรีสอร์ทแอนด์สปา พรบังกะโล หรือสยามเบย์รีสอร์ท ไปยังเกาะมันใน ช่วงเวลาที่น้ำลงได้

2.8 กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ (Parasail)

กิจกรรมนี้มีลักษณะที่ใช้เรือเร็ว (Speed Boat) ลากผู้เล่นที่ผูกมัดติดตัว เพื่อให้ลอยขึ้นไปบนท้องฟ้า ที่สามารถชมทัศนียภาพจากมุมสูง (ท้องฟ้า) กิจกรรมดังกล่าวได้เปิดทำการประมาณเดือนกุมภาพันธ์ 2550 ที่คอเรล รีสอร์ท (Coral Resort) บริเวณหาดไก่อแบ้

ภาพที่ 4.19 กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ (Parasail)

คำถามการวิจัยที่ 1

กลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นอย่างไร

ผลจากการสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ที่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว โดยทำการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือที่พักที่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ ผลการสำรวจมีดังนี้

1. กิจกรรมทางบก

กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก

- อันดับที่ 1 Jungle Way (คลองสน)
- อันดับที่ 2 Kongoi Jungle Trekking (บางเบ้า)
- อันดับที่ 3 ชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักเพชร (สลักเพชร)

กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์

- อันดับที่ 1 ไก่แบ้แคมป์ (ไก่แบ้)
- อันดับที่ 2 ลานการเต็นท์สำหรับนักท่องเที่ยวบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง

กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน

- อันดับที่ 1 ชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก (สลักคอก)
- อันดับที่ 2 ว. แหวนบริการ (คลองพร้าว)

กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)

- อันดับที่ 1 บุญชู ตีอบ ทวีร์ (สลักเพชร)
- อันดับที่ 2 โฮมสเตย์ สมบัติของเปิ้ล (สลักเพชร)
- อันดับที่ 3 เชานอก โฮมสเตย์ (บางเบ้า)

กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน

- อันดับที่ 1 บ้านควาญช้าง (คลองสน)
- อันดับที่ 2 บ้านช้างไทย (คลองพร้าว) และ ช้างชุดิมนต์ (คลองพร้าว)

กิจกรรมขี่จักรยาน / จักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะช้าง

- จักรยาน ภายในเกาะช้าง แกรนด์ ลากูน่า
- จักรยานยนต์ เป็นที่ยอมรับสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติ และมีให้เช่าทั่วไป เช่น Cow Boy เป็นต้น

รถยนต์ รีสอร์ท และผู้ให้บริการนำเที่ยว มีการจัดบริการดังกล่าวสำหรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสามารถเช่ารถยนต์ (มีให้เช่าทั้งแบบขับเอง หรือมีคนขับ) เช่น Cow Boy เป็นต้น

กิจกรรมเที่ยวน้ำตก

อันดับที่ 1 น้ำตกคลองพลู
อันดับที่ 2 น้ำตกธารมะยม

กิจกรรมผจญภัย

อันดับที่ 1 Tree Top Adventure Park (ไบอลาน)

2. กิจกรรมทางทะเล

กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง

อันดับที่ 1 ชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก (สลักคอก)
อันดับที่ 2 ชมรมเรือเล็กคลองสน (คลองสน)

กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก

มีผู้ให้บริการกิจกรรมตกปลา ปลาหมึก กระจายอยู่หลายแห่ง เช่น ว.แหวนบริการ (คลองพร้าว) กลุ่มหมู่บ้านประมงคลองสน

กิจกรรมพายเรือ (แคนู คยัค)

กิจกรรมพายเรือ (แคนู คยัค) ส่วนใหญ่ผู้ให้บริการด้านที่พัก (รีสอร์ท บังกะโล) จะมีไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว เช่น เกาะช้างรีสอร์ท แอนด์ สปา อัยยะปุระรีสอร์ท แอนด์ สปา เกาะช้าง แกรนด์ ลาгуน่า เป็นต้น

กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)

อันดับที่ 1 เพิ่มพูลทรัพย์ (บางเบา)
อันดับที่ 2 ศรัทธาทัวร์ (บางเบา)
อันดับที่ 3 อธิพิลทัวร์ (บางเบา)

กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)

อันดับที่ 1 Ploy Scuba Diving (บางเบา)
อันดับที่ 2 Eco Divers (คลองพร้าว)

กิจกรรมนั่งเรือนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล

อันดับที่ 1 Thai Fun (หาดทรายขาว)

อันดับที่ 2 ไก่แบ้ฮัท (ไก่แบ้)

อันดับที่ 3 บางเป้าโบ๊ท (บางเป้า)

กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะช้าง-เกาะมันใน)

กิจกรรมร่มบิน

อันดับที่ 1 คอเรียล รีสอร์ท (ไก่แบ้)

จากข้อมูลดังกล่าว คณะนักวิจัยจึงได้ทำการคัดเลือกผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง ที่มีความนิยมจำนวน 20 แห่ง ดังนี้

1. เพิ่มพูลทรัพย์
2. ศรีธาทัวร์
3. Ploy Scuba Diving
4. บ้านควาญช้าง
5. เกาะช้าง แกรนด์ ลากูน่า
6. อัยยะปุระ รีสอร์ท แอนด์ สปา
7. เกาะช้างรีสอร์ท แอนด์ สปา
8. ไก่แบ้ฮัท
9. บางเป้าโบ๊ท
10. Jungle Way
11. Kongoi Jungle Trekking
12. ชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก
13. ชมรมเรือเล็กคลองสน
14. ว.แหวน บริการ
15. Tree Top Adventure Park
16. ไก่แบ้ แค้มป์
17. Cow Boy
18. โฮมสเตย์ สมบัติของเปิ้ล
19. บุญชู ดีอบ ทัวร์
20. คอเรียล รีสอร์ท (Coral Resort)

จากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาหาข้อมูล คณะนักวิจัยมีแนวทางในการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับกลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมุ่งศึกษารายละเอียดของผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมจำนวน 8 ด้าน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม

ผู้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นคนท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างรายได้ เพื่อบริการจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริม-อนุรักษ์ธรรมชาติ โดยปรับเปลี่ยน และดัดแปลงจากวิถีชีวิตเดิม เช่น อาชีพชาวประมง อาชีพชาวสวน เปลี่ยนมาเป็นการจัดกิจกรรมทางน้ำ หรือ กิจกรรมพักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) กิจกรรมเดินป่า เป็นต้น

ส่วนผู้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นคนนอกพื้นที่ ส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจนแน่นอน เช่น เพื่อบริการนักท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) หรือเพื่อการผจญภัย เป็นต้น

2. ด้านการเงิน

งบประมาณในการดำเนินงานส่วนใหญ่ประมาณ 90% เป็นเงินส่วนตัวที่เริ่มลงทุนโดยใช้งบประมาณจำนวนไม่มาก และค่อยๆ พัฒนากิจกรรม โดยเพิ่มงบประมาณ หลังจากดำเนินกิจกรรมแล้วมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ยกเว้นบางกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก และเป็นไปตามมาตรฐานข้อกำหนดของการทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) เป็นต้น ส่วนกิจกรรมจักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะ บางรายที่มีจำนวนรถ และจำนวนจุดให้บริการมาก ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวต้องใช้เงินทุนทั้งจากการระดมทุน และแหล่งเงินกู้จากที่ต่างๆ

3. ด้านกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก

กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างเกือบทุกกิจกรรมต้องจัดบริการรถรับ-ส่ง จากที่พักไปยังแหล่งทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น-น้ำลึก) กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ กิจกรรมนั่งเรือ (มาด) เป็นต้น โดยสามารถติดต่อใช้บริการได้จากผู้ให้บริการทั่วไป ทั้งจากโรงแรม รีสอร์ท หรือเคาท์เตอร์ให้บริการที่อยูริมถนน หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

ส่วนด้านกายภาพของแหล่งทำกิจกรรมซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ตามธรรมชาติทั้งบนบก และทะเล รวมทั้งป่าชายเลน ซึ่งบางกิจกรรมขึ้นอยู่กับสภาพดิน ฟ้า อากาศ ฤดูกาล รวมทั้งความเสื่อมโทรมที่เกิดขึ้นกับแหล่งทำกิจกรรม

ภาพที่ 4.20 บริการรถรับ-ส่ง นักท่องเที่ยวของผู้ให้บริการที่จัดกิจกรรม

4. การจัดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวเป็นอันดับสูงสุด การจัดโปรแกรมกิจกรรมมีทั้งแบบส่วนตัว (เช่าเหมาเรือ) ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถร่วมวางแผนการจัดโปรแกรมร่วมกับผู้ให้บริการ หรือเป็นแบบหมู่คณะที่ร่วมเดินทางไปกับนักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวเดียวกัน โดยผู้ให้บริการเป็นผู้กำหนดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ ไว้ให้ลูกค้า แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมตามสภาพดิน ฟ้า อากาศ หรือฤดูกาล

5. การประชาสัมพันธ์และการตลาด

ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด ของผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พบว่าส่วนใหญ่เป็นการทำเอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ แผ่นแสดงกิจกรรม โดยนำไปวางตามที่พัก ทั้งโรงแรม รีสอร์ท บังกะโล โฮมสเตย์ รวมทั้งที่พบเห็นจำนวนมากคือเคาท์เตอร์ที่ให้บริการอยู่ริมถนน หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านคู่มือการท่องเที่ยวเกาะช้าง ที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยออกเป็นรายเดือน สำหรับแจกนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ นอกจากนี้ผู้ให้บริการบางรายที่มีศักยภาพ และเงินทุนเพียงพอ ได้ดำเนินการทำการประชาสัมพันธ์ร่วมกับตัวแทนจำหน่าย (Agency) ด้านการท่องเที่ยว ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ส่วนผู้ให้บริการการท่องเที่ยวที่มีการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาดำเนินการประชาสัมพันธ์และการตลาด ได้มีการจัดทำเว็บไซต์ (Website) เพื่อแนะนำกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งการติดต่อ-สมัคร เพื่อใช้บริการผ่านเว็บไซต์ หรือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail)

นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้ง จังหวัดตราด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (เดิมคือ กรมป่าไม้) องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) รวมทั้งการจัดส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสารคดี และรายการแนะนำการท่องเที่ยว ผ่านระบบฟรีทีวี และเคเบิลทีวี

6. ด้านทรัพยากรมนุษย์

ผู้ให้บริการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่เป็นเจ้าของกิจการ และเป็นคนในพื้นที่ (คนเกาะช้าง) ส่วนใหญ่ผ่านการอบรม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งได้รับใบอนุญาตในการดำเนินกิจกรรม ส่วนลูกจ้างที่มีส่วนในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว มีทั้งคนในพื้นที่ คนนอกพื้นที่ คนต่างด้าว ซึ่งแรงงานเหล่านี้ไม่ได้รับการฝึกอบรม หรืออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งมักจะเป็นการบอกเล่า หรือการให้คำแนะนำจากเจ้าของกิจการ หรือปฏิบัติตน-แก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์

7. ความปลอดภัยและความเสี่ยง

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องผ่านการรับรองมาตรฐาน เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) ต้องปฏิบัติตามกฎของ PADI และกิจกรรมผจญภัย ของ Tree Top Adventure Park ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานประเทศฝรั่งเศส XP S 52-902 มีการให้คำแนะนำ และข้อกำหนดต่างๆ ในการปฏิบัติตนทุกขั้นตอนของการทำกิจกรรม ซึ่งจัดได้ว่าเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยสูง รวมทั้งมีการตรวจสอบอุปกรณ์ และการกำหนดอายุการใช้งานของอุปกรณ์นั้นๆ

ภาพที่ 4.21 อุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมการท่องเที่ยวตามมาตรฐานข้อกำหนด

ส่วนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวบนเกาะช้าง คือ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) ผู้ให้บริการจัดให้มีอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องตามข้อกำหนด เช่น เสื้อชูชีพ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย แต่พบว่าผู้ให้บริการไม่ได้แนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ หรือการปฏิบัติระหว่างการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานราชการคอยตรวจสอบและกำกับดูแล เช่น กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ตำรวจท่องเที่ยว เป็นต้น

ภาพที่ 4.22 เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการกำกับดูแลการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีหลากหลาย และใช้เงินทุนไม่สูงมากนักที่กระจายอยู่ทั่วทั้งเกาะช้าง เช่น กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก หรือกิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน ผู้ให้บริการจะมีการให้คำแนะนำ และป้องกันเบื้องต้น ส่วนกิจกรรมขี่จักรยานยนต์ ซึ่งมีผู้ให้บริการจำนวนมากทั้งรายเล็ก และรายใหญ่ มักจะไม่มีคำแนะนำในการใช้กฎจราจร หรือเส้นทางที่ควรเพิ่มความระมัดระวัง อีกทั้งการบังคับให้ใส่หมวกนิรภัย หรือขนาดของหมวกนิรภัย ไม่สัมพันธ์กับลักษณะ รูปร่างของชาวต่างประเทศ

ภาพที่ 4.23 การปฏิบัติตนของนักท่องเที่ยวก่อนและระหว่างการทำกิจกรรม

8. ลูกค้าสัมพันธ์

ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวปัจจุบันมีการแข่งขันกันทั้งด้านราคา การให้บริการ และลูกค้าสัมพันธ์ เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการอีกครั้ง หรือการกระจายข่าว บอกต่อให้เพื่อนนักท่องเที่ยวได้มาใช้บริการในโอกาสต่อไป โดยเน้นการสร้างมิตรภาพที่ดี (Friendly) ให้เกิดความประทับใจในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มากที่สุด แต่อาจจะมีข้อจำกัดสำหรับผู้ให้บริการกิจกรรมที่เป็นที่นิยม โดยเฉพาะกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) โดยเฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ที่มีผู้มาใช้บริการจำนวนมาก จึงอาจทำให้บริการไม่ทั่วถึง และไม่เกิดความประทับใจ

คำถามการวิจัยที่ 2

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง
กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นอย่างไร

การศึกษาศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะ
ช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด คณะนักวิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน
3 กลุ่ม คือ 1.) ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 376 คน 2.) นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 260 คน และ
3.) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 140 คน โดยมีผลการศึกษาแยกเป็น 6 ส่วนดังนี้

1. ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในพื้นที่
2. ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย
3. ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
4. ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
5. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย
6. ข้อมูลสนับสนุนข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย ต่อศักยภาพการ
จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชน
ในพื้นที่

(n = 376)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	173	46.0
หญิง	201	53.5
ไม่ตอบ	2	0.5
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 20 ปี	39	10.4
21 – 40 ปี	196	52.1
41 – 60 ปี	117	31.1
อายุมากกว่า 60 ปี	12	3.2

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n = 376)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ตอบ	12	3.2
$\bar{X} = 36.36$ S.D. = 12.511		
Min = 11 Max = 70		
ระดับการศึกษา (วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุด)		
ไม่ได้ศึกษา	11	2.9
ประถมศึกษา	204	54.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	72	19.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	51	13.6
อนุปริญญา หรือ ปวส. หรือเทียบเท่า	7	1.9
ปริญญาตรี	24	6.4
ปริญญาโท	1	0.3
ไม่ตอบ	6	1.6
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000.- บาท	273	72.6
10,000.- บาท ถึง 20,000.- บาท	65	17.3
20,001.- บาท ถึง 30,000.- บาท	11	2.9
30,001.- บาท ถึง 40,000.- บาท	1	0.3
40,001.- บาท ถึง 60,000.- บาท	1	0.3
มากกว่า 60,000.- บาท	1	0.3
ไม่ตอบ	24	6.4
การมีส่วนร่วมในธุรกิจหรือการจัดกิจกรรมฯ		
มีส่วนร่วม	195	51.9
ไม่มีส่วนร่วม	181	48.1
มีรายชื่อในทะเบียนบ้าน อยู่ที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง		
ใช่	337	89.6
ไม่ใช่	39	10.4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n = 376)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		
<u>ตำบลเกาะช้าง</u>		
หมู่ 1 บ้านคลองนนทรี	27	7.2
หมู่ 2 บ้านด่านใหม่	40	10.6
หมู่ 3 บ้านคลองสน	58	15.4
หมู่ 4 บ้านคลองพร้าว	98	26.1
<u>ตำบลเกาะช้างใต้</u>		
หมู่ 1 บ้านบางเบ้า	29	7.7
หมู่ 2 บ้านสลักเพชร	43	11.4
หมู่ 3 บ้านเจ๊กแบ้	25	6.6
หมู่ 4 บ้านสลักคอก	27	7.2
หมู่ 5 บ้านสลักเพชรเหนือ	29	7.7

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในพื้นที่จำนวน 376 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.5 มีอายุระหว่าง 21-40 ปี ร้อยละ 52.1 โดยมีอายุเฉลี่ย 36 ปี ส่วนระดับการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 54.3 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ร้อยละ 13.6 เมื่อสำรวจรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่าประชาชนในพื้นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000.- บาท คิดเป็นร้อยละ 72.6 โดยที่ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในธุรกิจหรือการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ร้อยละ 51.9 โดยเป็นประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในพื้นที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง ร้อยละ 89.6 ส่วนที่เหลือมีทะเบียนบ้านอยู่ที่จังหวัดตรวาท หรือเป็นผู้ที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาพักอาศัยอยู่ที่เกาะช้างนานมากกว่า 5 ปี เมื่อสำรวจการกระจายตามแหล่งที่พักอาศัยพบว่าประชาชนที่พักอาศัยในตำบลเกาะช้างส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ใน หมู่ 4 บ้านคลองพร้าว คิดเป็นร้อยละ 26.1 รองลงมาคือหมู่ 3 บ้านคลองสน คิดเป็นร้อยละ 15.4 ส่วนอันดับที่ 3 อยู่ในตำบลเกาะช้างใต้ คือหมู่ 2 บ้านสลักเพชร คิดเป็นร้อยละ 11.4 ส่วนหมู่บ้านที่มีประชาชนพักอาศัยน้อยที่สุดคือหมู่ 3 บ้านเจ๊กแบ้ ร้อยละ 6.6

ตารางที่ 4.2 แสดงร้อยละของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการท่องเที่ยว สำหรับประชาชนในพื้นที่

(n = 195)

ข้อมูลกิจกรรม	ร้อยละ
กิจกรรมทางบก	
กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก	24.2
กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์	12.0
กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย	33.2
กิจกรรมพักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)	28.5
กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน	17.6
กิจกรรมขี่จักรยาน/จักรยานยนต์/รถยนต์	16.5
กิจกรรมเที่ยวน้ำตก	34.3
กิจกรรมผจญภัย	1.6
กิจกรรมอื่นๆ	2.9
กิจกรรมทางทะเล	
กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง	38.0
กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก	46.0
กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค)	24.5
กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)	40.4
กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)	17.6
กิจกรรมนั่งเรื่อนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล	22.3
กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะมันใน)	3.7
กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ	2.4
กิจกรรมอื่นๆ	2.4

^{1/} ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.2 ประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวน 195 คน พบว่ากิจกรรมทางบกที่ประชาชนมีส่วนร่วมอันดับที่ 1 คือ กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน คิดเป็นร้อยละ 53.3 อันดับที่ 2 คือ กิจกรรม

พักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) และ กิจกรรมเที่ยวน้ำตก คิดเป็นร้อยละ 34.4 อันดับที่ 3 คือ กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก คิดเป็นร้อยละ 23.1 ส่วนอันดับสุดท้ายคือกิจกรรมผจญภัย คิดเป็นร้อยละ 1.0 ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่ประชาชนมีส่วนร่วมอันดับที่ 1 คือกิจกรรมตกปลา ปลาหมึก คิดเป็นร้อยละ 51.8 อันดับที่ 2 คือกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) คิดเป็นร้อยละ 49.7 อันดับที่ 3 คือกิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง คิดเป็นร้อยละ 42.1 ส่วนอันดับสุดท้ายคือ กิจกรรมเรือลากรุ่มซุชีพ คิดเป็นร้อยละ 1.0

ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย

(n = 260)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	95	36.5
หญิง	165	63.5
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 20 ปี	37	14.2
21 – 40 ปี	173	66.5
41 – 60 ปี	41	15.8
อายุมากกว่า 60 ปี	1	0.4
ไม่ตอบ	8	3.1
$\bar{X} = 30.7$ S.D. = 10.346		
Min = 10 Max = 61		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n = 260)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา (วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุด)		
ประถมศึกษา	7	2.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	15	5.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	47	18.1
อนุปริญญา หรือ ปวส. หรือเทียบเท่า	23	8.8
ปริญญาตรี	142	54.6
ปริญญาโท	23	8.8
ปริญญาเอก	1	0.4
ไม่ตอบ	2	0.8
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000.- บาท	50	19.2
10,000.- บาท ถึง 20,000.- บาท	89	34.2
20,001.- บาท ถึง 30,000.- บาท	47	18.1
30,001.- บาท ถึง 40,000.- บาท	23	8.8
40,001.- บาท ถึง 60,000.- บาท	19	7.3
มากกว่า 60,000.- บาท	16	6.2
ภูมิลำเนาจากจังหวัด		
กรุงเทพมหานคร	129	49.6
จังหวัดอื่นๆ	131	50.4
จำนวนที่เดินทางมาเกาะช้าง		
ครั้งแรก	125	48.1
2-5 ครั้ง	110	42.3
มากกว่า 5 ครั้ง	24	9.2
ไม่ตอบ	1	0.4

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n = 260)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาพักบนเกาะช้าง		
2-3 วัน	204	78.5
ประมาณ 1 สัปดาห์	24	9.2
2-3 สัปดาห์	7	2.7
1 เดือน	24	9.2
ไม่ตอบ	1	0.4
วิธีการมาเกาะช้าง		
มาคนเดียว	190	73.1
จองผ่านบริษัททัวร์	46	17.7
มากับกลุ่มทัวร์	21	8.1
อื่นๆ	3	1.2
จุดประสงค์การมาท่องเที่ยวเกาะช้าง		
ศึกษารวมชาติ	18	16.9
พักผ่อนหย่อนใจ	237	91.2
อื่นๆ	5	1.9
ประเภทของที่พัก		
บังกะโล หรือเกสต์เฮาส์	40	15.4
โฮมสเตย์	29	11.2
โรงแรม หรือรีสอร์ท	189	72.7
อื่นๆ	2	0.8

จากตารางที่ 4.3 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 260 คน เป็นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.5 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.5 มีอายุเฉลี่ย 30 ปี และมีความรู้ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 54.6 รายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวชาวไทย ระหว่าง 10,000.- บาท ถึง 20,000.- บาทคิดเป็นร้อยละ 34.2 ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่มาเกาะช้าง จะเดินทางมาจากกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 49.6 พบว่ามาเกาะช้างครั้งแรก ร้อยละ 48.1 ซึ่ง

ใกล้เคียงกับนักท่องเที่ยวที่มาเกาะช้าง 2-5 ครั้ง ร้อยละ 42.3 โดยต้องการพักบนเกาะช้างเวลา 2-3 วัน คิดเป็นร้อยละ 78.5 โดยมักจะเดินมาคนเดียว ร้อยละ 73.1 และมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 91.2 ส่วนที่พักเป็นโรงแรม หรือรีสอร์ท ร้อยละ 72.7

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามทัศนะของนักท่องเที่ยวชาวไทย

(n = 260)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนผู้ตอบ (n)	$\bar{X}$	S.D	ระดับศักยภาพ
กิจกรรมทางบก				
กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก	18	2.44	1.338	ปานกลาง
กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์	12	3.33	1.371	ปานกลาง
กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย	115	3.36	1.552	สูง
กิจกรรมพักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)	39	3.77	1.180	สูง
กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน	25	2.96	1.881	ปานกลาง
กิจกรรมขี่จักรยาน/จักรยานยนต์/รถยนต์	73	3.18	1.636	ปานกลาง
กิจกรรมเที่ยวน้ำตก	116	2.53	1.477	ปานกลาง
กิจกรรมผจญภัย	8	2.38	1.061	ปานกลาง
กิจกรรมทางทะเล				
กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง	29	3.24	1.683	ปานกลาง
กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก	30	3.30	1.765	ปานกลาง
กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค)	82	3.68	1.087	สูง
กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)	207	3.62	1.611	สูง
กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)	54	4.04	1.400	สูง
กิจกรรมนั่งเรื่อนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล	89	3.45	1.596	สูง
กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะมันใน)	13	3.23	1.833	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n = 260)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนผู้ตอบ (n)	$\bar{X}$	S.D	ระดับศักยภาพ
กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ	7	3.71	1.254	สูง
กิจกรรมอื่นๆ	1	3.00	0.000	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยได้ใช้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทุกกิจกรรม โดยกิจกรรมทางบกที่มีศักยภาพสูงคือ กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) และ กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน ($\bar{X} = 3.77$ และ $\bar{X} = 3.36$ ตามลำดับ) ส่วนกิจกรรมทางบกที่เหลือนี้อาจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่มีศักยภาพสูงคือ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) ($\bar{X} = 4.04$) กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ ($\bar{X} = 3.71$) กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค) ($\bar{X} = 3.68$) กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) ($\bar{X} = 3.62$) และ กิจกรรมนั่งเรือนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล ($\bar{X} = 3.45$) ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เหลือนี้อาจอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

(n = 140)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	78	55.7
หญิง	62	44.3

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

(n = 140)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 20 ปี	11	7.9
21 – 40 ปี	90	64.3
41 – 60 ปี	32	22.9
อายุมากกว่า 60 ปี	1	0.7
ไม่ตอบ	6	4.3
$\bar{X} = 32.42$ S.D. = 10.705		
Min = 17 Max = 63		
สัญชาติ		
เยอรมัน	17	12.1
จีน	14	10.0
อังกฤษ	13	9.3
สวีเดน	12	8.6
ญี่ปุ่น	9	6.4
สวิสเซอร์แลนด์	8	5.7
อื่นๆ	67	47.9
ระดับการศึกษา (วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุด)		
มัธยมศึกษา	45	32.1
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	11	7.9
ปริญญาตรี	48	34.3
ปริญญาโท	23	16.4
ปริญญาเอก	4	2.9
อื่นๆ	7	5.0
ไม่ตอบ	2	1.4

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

(n = 140)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนที่เดินทางมาเกาะช้าง		
ครั้งแรก	97	69.3
2-5 ครั้ง	28	20.0
มากกว่า 5 ครั้ง	13	9.3
ไม่ตอบ	2	1.4
ระยะเวลาพักบนเกาะช้าง		
2-3 วัน	64	45.7
ประมาณ 1 สัปดาห์	51	36.4
2-3 สัปดาห์	17	12.1
1 เดือน	8	5.7
วิธีการมาเกาะช้าง		
มาคนเดียว	100	71.4
จองผ่านบริษัททัวร์	22	15.7
มากับกลุ่มทัวร์	7	5.0
อื่นๆ	11	7.9
จุดประสงค์การมาท่องเที่ยวเกาะช้าง		
ศึกษารวมชาติ	60	42.9
ศึกษาวิถีชาวบ้านหรือชุมชน	17	12.1
กีฬา	8	5.7
พักผ่อนหย่อนใจ	25	17.9
สุขภาพ หรือสปา	6	4.3
อื่นๆ	22	15.7

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

(n = 140)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทของที่พัก		
บังกะโล หรือเกสต์เฮาส์	43	30.7
โฮมสเตย์	16	11.4
โรงแรม หรือรีสอร์ท	77	55.0
อื่นๆ	4	2.9

จากตารางที่ 4.5 พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 140 คน โดยมีเพศชาย และ เพศหญิงใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 55.7 และ 44.3 ตามลำดับ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.3 มีอายุเฉลี่ย 32 ปี และมีความรู้ในระดับปริญญาตรี ใกล้เคียงกับระดับ มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.3 และ 32.1 ตามลำดับ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาเกาะ ช้างเป็นชาวเยอรมัน ร้อยละ 12.1 ชาวจีน ร้อยละ 10.0 ชาวอังกฤษ ร้อยละ 9.3 โดยพบว่ามาเกาะ ช้างครั้งแรก สูงถึงร้อยละ 69.3 และเกือบครึ่งต้องการมาพัก 2-3 วัน คิดเป็นร้อยละ 45.7 โดย มักจะเดินมาเอง ร้อยละ 71.4 และมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาธรรมชาติ ร้อยละ 42.9 ส่วนที่พัก เป็นโรงแรม หรือรีสอร์ท ร้อยละ 55.0

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของศักยภาพกิจกรรม การท่องเที่ยว ตามทัศนะของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

(n = 140)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนผู้ตอบ (n)	$\bar{X}$	S.D	ระดับศักยภาพ
กิจกรรมทางบก				
กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก	41	3.17	1.160	ปานกลาง
กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์	30	2.83	1.117	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

(n = 140)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนผู้ตอบ (n)	$\bar{X}$	S.D	ระดับศักยภาพ
กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหนังห้อย	58	3.19	0.926	ปานกลาง
กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)	61	3.02	1.478	ปานกลาง
กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน	71	3.46	1.482	สูง
กิจกรรมขี่จักรยาน/จักรยานยนต์/รถยนต์	67	3.31	1.282	ปานกลาง
กิจกรรมเที่ยวน้ำตก	63	3.40	1.071	สูง
กิจกรรมผจญภัย	26	3.12	1.177	ปานกลาง
กิจกรรมทางทะเล				
กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง	35	3.00	1.213	ปานกลาง
กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก	34	2.94	1.516	ปานกลาง
กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค)	48	3.33	1.155	ปานกลาง
กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)	87	3.57	1.235	สูง
กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)	41	3.56	1.050	สูง
กิจกรรมนั่งเรื่อนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล	60	3.25	1.271	ปานกลาง
กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะมันใน)	24	3.29	1.042	ปานกลาง
กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ	27	3.15	1.292	ปานกลาง
กิจกรรมอื่นๆ	2	1.00	0.000	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติต่างประเทศได้ใช้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทุกกิจกรรม โดยกิจกรรมทางบกที่มีศักยภาพสูงคือ กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน และกิจกรรมเที่ยวน้ำตก ($\bar{X} = 3.46$ และ $\bar{X} = 3.40$ ตามลำดับ) ส่วนกิจกรรมทางบกที่เหลือมีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่มีศักยภาพสูงคือ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) ($\bar{X} = 3.57$ และ $\bar{X} = 3.56$) ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เหลือมีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด คณะนักวิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม คือ 1.) ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 376 คน 2.) นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 260 คน และ 3.) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 140 คน มุ่งศึกษา 4 หัวข้อ ดังนี้

1. คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว
2. ความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว
3. ความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว
4. ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.7 แสดงตัวเลขค่าเฉลี่ยของศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ภาพรวม) ด้านคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ภาพรวม)	ประชาชน		นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวต่างประเทศ	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากกิจกรรมท่องเที่ยว						
1. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ภาพรวม) มีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ในช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรม	3.47	สูง	3.07	ปานกลาง	3.08	ปานกลาง
2. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ภาพรวม) มีวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้นักท่องเที่ยว ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.38	สูง	2.76	ปานกลาง	2.83	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ (ภาพรวม)	ประชาชน		นักท่องเที่ยว ชาวไทย		นักท่องเที่ยว ต่างประเทศ	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
3. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ภาพรวม) เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และศึกษา จากทรัพยากรธรรมชาติ	3.37	สูง	3.15	ปาน กลาง	3.27	ปาน กลาง
4. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ภาพรวม) มีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนการรักษา สิ่งแวดล้อม และการป้องกันการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.47	สูง	3.11	ปาน กลาง	3.14	ปาน กลาง
รวม	3.42	สูง	3.02	ปาน กลาง	3.07	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่าศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ตามความคิดเห็นโดยรวมของประชาชนในพื้นที่ มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพในระดับสูง ($\bar{X} = 3.42$) ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$ และ $\bar{X} = 3.07$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่จำนวน 376 คน มีความคิดเห็นว่ารำดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.47$) มี 2 หัวข้อ คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวมีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ในช่วงเวลาที่ทำเนิกรกิจกรรม และ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนรักษาสิ่งแวดล้อม และการป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลำดับที่ 2 ($\bar{X} = 3.38$) คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวมีวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้นักท่องเที่ยวด้วยวิธีการที่หลากหลาย และลำดับที่ 3 ($\bar{X} = 3.37$) คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และศึกษาจากทรัพยากรธรรมชาติ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 260 คน มีความคิดเห็นว่าอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.15$) คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และศึกษาจากทรัพยากรธรรมชาติ อันดับที่ 2 ($\bar{X} = 3.11$) คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อม และการป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันดับที่ 3 ($\bar{X} = 3.07$) คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวมีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ในช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรม และ อันดับที่ 4 ($\bar{X} = 2.76$) คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวมีวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้นักท่องเที่ยวด้วยวิธีการที่หลากหลาย

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 140 คน มีความคิดเห็นว่าอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.27$) คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และศึกษาจากทรัพยากรธรรมชาติ อันดับที่ 2 ($\bar{X} = 3.14$) คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อม และการป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันดับที่ 3 ($\bar{X} = 3.08$) คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวมีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ในช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรม และ อันดับที่ 4 ($\bar{X} = 2.83$) คือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวมีวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้นักท่องเที่ยวด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ตารางที่ 4.8 แสดงตัวเลขค่าเฉลี่ยของศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ภาพรวม) ด้านความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ภาพรวม)	ประชาชน		นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวต่างประเทศ	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
ความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว						
1. การให้คำแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับทำกิจกรรมการท่องเที่ยว (ภาพรวม)	3.44	สูง	3.23	ปานกลาง	2.85	ปานกลาง
2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยก่อนเริ่มทำกิจกรรม (ภาพรวม)	3.53	สูง	3.30	ปานกลาง	2.72	ปานกลาง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ (ภาพรวม)	ประชาชน		นักท่องเที่ยว ชาวไทย		นักท่องเที่ยว ต่างประเทศ	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
3. สัดส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยต่อ จำนวนนักท่องเที่ยว (ภาพรวม)	3.04	ปาน กลาง	2.97	ปาน กลาง	2.57	ปาน กลาง
4. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดูแล ความปลอดภัย (ภาพรวม)	3.13	ปาน กลาง	3.24	ปาน กลาง	2.62	ปาน กลาง
5. เจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล (ภาพรวม)	3.04	ปาน กลาง	2.78	ปาน กลาง	2.50	ปาน กลาง
รวม	3.22	ปาน กลาง	3.09	ปาน กลาง	2.63	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามความคิดเห็นโดยรวมของประชาชนในพื้นที่นักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$ $\bar{X} = 3.09$ และ $\bar{X} = 2.63$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่จำนวน 376 คน มีความคิดเห็นว่าอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.53$) คือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยก่อนเริ่มทำกิจกรรม อันดับที่ 2 ($\bar{X} = 3.44$) คือ การให้คำแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับทำกิจกรรมการท่องเที่ยว อันดับที่ 3 ($\bar{X} = 3.13$) คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ส่วนอันดับที่ 3 ($\bar{X} = 3.04$) มีจำนวน 2 ข้อคือ สัดส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 260 คน มีความคิดเห็นว่าอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.30$) คือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยก่อนเริ่มทำกิจกรรม อันดับที่ 2 ($\bar{X} = 3.24$) คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย อันดับที่ 3 ($\bar{X} = 3.23$) คือ การให้คำแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับทำกิจกรรมการท่องเที่ยว อันดับที่ 4 ($\bar{X} = 2.97$) คือ สัดส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว และอันดับที่ 5 ($\bar{X} = 2.78$) คือ เจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 140 คน มีความคิดเห็นว่าอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 2.85$) คือ การให้คำแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับทำกิจกรรมการท่องเที่ยว อันดับที่ 2 ($\bar{X} = 2.72$) คือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยก่อนเริ่มทำกิจกรรม อันดับที่ 3 ($\bar{X} = 2.62$) คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย อันดับที่ 4 ($\bar{X} = 2.57$) คือ สัดส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว และอันดับที่ 5 ($\bar{X} = 2.50$) คือ เจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล

ตารางที่ 4.9 แสดงตัวเลขค่าเฉลี่ยของศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ภาพรวม) ด้านความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ภาพรวม)	ประชาชน		นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวต่างประเทศ	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
ความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว						
1. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว	3.79	สูง	3.65	สูง	3.16	ปานกลาง
2. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว	3.63	สูง	3.55	สูง	2.94	ปานกลาง
3. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) สร้างความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยว	3.50	สูง	3.70	สูง	3.29	ปานกลาง
รวม	3.64	สูง	3.63	สูง	3.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามความคิดเห็นโดยรวมของประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพในระดับสูง ($\bar{X} = 3.64$ และ $\bar{X} = 3.63$) ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$)

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่จำนวน 376 คน มีความคิดเห็นว่ายันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.79$) คือ กิจกรรมฯ เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว อันดับที่ 2 ($\bar{X} = 3.63$) คือ กิจกรรมฯ เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว และ อันดับที่ 3 ($\bar{X} = 3.50$) คือ กิจกรรมฯ สร้างความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 260 คน มีความคิดเห็นว่ายันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.70$) คือ กิจกรรมฯ สร้างความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยว อันดับ 2 ($\bar{X} = 3.65$) คือ กิจกรรมฯ เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว และอันดับที่ 3 ($\bar{X} = 3.55$) คือ กิจกรรมฯ เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 140 คน มีความคิดเห็นว่ายันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.29$) คือ กิจกรรมฯ สร้างความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยว อันดับ 2 ($\bar{X} = 3.16$) คือ กิจกรรมฯ เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว และอันดับที่ 3 ($\bar{X} = 2.94$) คือ กิจกรรมฯ เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลร้อยละของศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ภาพรวม) ด้านข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว

ที่	ข้อจำกัด	ประชาชน			นักท่องเที่ยวชาวไทย			นักท่องเที่ยวต่างประเทศ		
		ใช่ / ไม่	ใช่ / ไม่ใช่	ไม่ทราบ	ใช่ / ไม่	ใช่ / ไม่ใช่	ไม่ทราบ	ใช่ / ไม่	ใช่ / ไม่ใช่	ไม่ทราบ
1.	กิจกรรมฯ มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวต่อครั้ง ต่อวัน	48.9	18.6	32.4	55.8	15.4	28.8	46.4	8.6	45.0
2.	กิจกรรมฯ ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ	60.4	19.7	19.9	72.7	12.7	14.6	41.4	14.3	44.3
3.	กิจกรรมฯ ขึ้นอยู่กับฤดูกาล	59.0	18.9	22.1	65.0	16.5	18.5	39.3	14.3	46.4
4.	กิจกรรมฯ ขึ้นอยู่กับหน่วยงาน หรือเอกชน อนุญาตให้ดำเนินการช่วงวัน / เวลาที่กำหนด	20.5	32.4	47.1	38.8	16.5	44.6	27.9	15.7	56.4
5.	กิจกรรมฯ ขึ้นอยู่กับเพศของนักท่องเที่ยว	21.3	50.3	28.5	24.2	52.3	23.5	21.4	17.9	60.7
6.	กิจกรรมฯ สามารถรองรับการใช้บริการของเด็ก ผู้พิการ และสูงอายุ	36.4	26.1	37.5	38.5	27.7	33.8	24.3	17.1	58.6

จากตารางที่ 4.10 พบว่าศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว สามารถแยกอธิบายได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรก คือ 1.) กิจกรรมฯ ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ 2.) กิจกรรมฯ ขึ้นอยู่กับฤดูกาล และกิจกรรมฯ มีการ

กำหนดขีดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ต่อครั้ง ต่อวัน แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่าคำตอบ “ไม่ทราบ” ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว อยู่ประมาณร้อยละ 50 เกือบทุกข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติด้านต่างๆ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด สรุปได้ดังนี้

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	6
2	ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว	5
3	การปลูกสิ่งก่อสร้างที่เข้ากับธรรมชาติ และการรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง	3
4	รถโดยสารสาธารณะ และการคมนาคมรอบเกาะ ทุกฤดูกาล	2
4	การฝึกอบรม ข้อมูล การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น โฮมสเตย์ การใช้ภาษาต่างประเทศ การบริการ เป็นต้น	2
4	การให้ความร่วมมือของประชาชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	2
5	การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	1
5	การกำหนดค่าบริการ สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีราคาสูง	1
5	มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัย	1
5	การแนะนำการใช้กฎจราจร สำหรับนักท่องเที่ยวที่เช่ารถจักรยานยนต์ หรือ รถยนต์ เพื่อท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ	1
5	มาตรฐาน และคุณภาพการให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ที่เท่าเทียมกัน	1
5	การจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยว	1
5	การจัดการเกี่ยวกับขยะมูลฝอย และระบบบำบัดน้ำเสีย	1
5	ทางลงหาดทรายสาธารณะที่สะดวก	1
5	การฟื้นฟูสภาพปะการัง	1

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติด้านต่างๆ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด สรุปได้ดังนี้

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	16
2	การกำหนดมาตรฐานด้านค่าบริการ เพราะปัจจุบันที่พัก อาหาร การทำกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ มีราคาสูง	11
3	มาตรฐาน และคุณภาพการให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ที่เท่าเทียมกัน	8
4	ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลกิจกรรม การท่องเที่ยว	7
5	การจัดการเกี่ยวกับขยะมูลฝอย และระบบบำบัดน้ำเสีย	6
6	การทิ้งขยะ น้ำมัน ลงทะเล	3
6	การวางผังเมือง และการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	3
7	การส่งเสริมประเพณีการเล่นสงกรานต์แบบถูกต้อง และควบคุม-เพิ่มมาตรการ การเล่นสงกรานต์ที่ใช้ความรุนแรง ไม่เหมาะสม	2
7	การอนุรักษ์ และส่งเสริมวิถีชีวิตของชาวบ้าน	2
7	การจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยว	2
7	ไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะ ตามถนนรอบเกาะ	2
7	หน่วยกู้ชีพ ที่มีความรู้ความสามารถ และปริมาณที่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละเทศกาล เพื่อความปลอดภัย	2
7	ป้ายบอกชื่อสถานที่ และแนะนำเส้นทางที่เป็นปัจจุบัน	2
8	หาดทราย และทางลงหาดทรายสาธารณะที่สะดวก	1
8	ที่จอดรถ ที่เพียงพอและเป็นระเบียบ	1
8	ควบคุมการสร้าง-ปรับปรุงโฮมสเตย์ เกทส์เฮาส์ บังกะโล ให้เป็นระเบียบ	1
8	ร้านขายสินค้า ของฝาก จากฝีมือของชาวบ้าน	1
8	การให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรม	1
8	ปริมาณน้ำใช้ และความแรงของน้ำ	1

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
8	การขยายถนน และบาทวิถี (ทางเท้า)	1
8	ร้านขายยา ที่มีเภสัชกรประจำร้าน	1
8	การจำกัดปริมาณรถยนต์ประเภทต่างๆ ที่วิ่งบนเกาะ	1

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติด้านต่างๆ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด สรุปได้ดังนี้

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	10
2	การจำกัดการพัฒนาเชิงธุรกิจ	3
3	คุณภาพอาหาร (ไม่ดี)	2
4	หน่วยกู้ชีพ ที่มีความรู้ความสามารถ และปริมาณที่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละเทศกาล เพื่อความปลอดภัย	1
4	ถนนที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และความปลอดภัย	1
4	ไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะ ตามถนนรอบเกาะ	1
4	ค่าบริการของอุทยานแห่งชาติสำหรับชาวต่างประเทศ (แพง)	1

ข้อมูลสนับสนุนข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย ต่อศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

1. การรักษาความสะอาดบริเวณหาดทราย

หาดทรายของเกาะช้าง โดยเฉพาะฤดูฝน หาดทรายจะดูไม่สวยเท่าที่ควร สาเหตุเพราะความเป็นอุทยานแห่งชาติ และมีต้นไม้จำนวนมาก เมื่อเวลาฝนตกทำให้เปลือกไม้ใบไม้ ไหลลงทะเล มากองรวมกันอยู่ที่หาดทราย ส่วนช่วงฤดูร้อน ทรายบริเวณชายหาดจะขาวขึ้น

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงเกิดการรวมกลุ่มของผู้ให้บริการที่อยู่ติดหาดทราย โดยจัดให้มีการทำความสะอาดหาดทรายทุกวัน

ภาพที่ 4.24 บริเวณหาดทรายที่มีสิ่งสกปรกจากธรรมชาติกองอยู่บนหาดทราย

2. ห้องน้ำสาธารณะ

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการสร้างห้องน้ำสาธารณะ ตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ บนเกาะช้างเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว ทั้งหมด 8 จุด จะเปิดให้บริการเร็วๆ นี้

แนวทางในการแก้ไขปัญหา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำป้ายเพื่อแจ้งให้ประชาชน และนักท่องเที่ยวได้รับทราบว่าห้องน้ำพร้อมจะเปิดให้บริการใน วัน เดือน ปี ไหน หรือ ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ หรือขั้นตอนใด จึงยังไม่สามารถเปิดให้บริการได้

ภาพที่ 4.25 ห้องน้ำสาธารณะบริเวณบ้านบางเบ้า (ยังไม่เปิดให้บริการ 31 ธ.ค. 49)

ภาพที่ 4.26 ห้องน้ำสาธารณะบริเวณบ้านสลักคอก (ยังไม่เปิดให้บริการ 8 พ.ย. 49)

ภาพที่ 4.27 ห้องน้ำสาธารณะบริเวณหาดทรายขาว (ยังไม่เปิดให้บริการ 2 เม.ย. 50)

ภาพที่ 4.28 ห้องน้ำสาธารณะบริเวณจุดชมวิว (ไถ่ชีวีว รีสอร์ท) เปิดให้บริการ

ภาพที่ 4.29 ห้องน้ำสาธารณะบริเวณไถ่ชีวีว (ยังไม่เปิดให้บริการ 5 เม.ย. 50)

3. การใช้ภาษาต่างประเทศ

ผู้ให้บริการเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว มีความเข้าใจว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวนั้นส่วนใหญ่ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมาแล้ว ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่สามารถพูดภาษาต่างประเทศ เพื่อแนะนำ หรือตอบคำถามของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ภาพที่ 4.30 การใช้ภาษาต่างประเทศ และศัพท์แสดง

4. การประชาสัมพันธ์

ควรจัดให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ที่สามารถให้ได้ทั้งข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทุกประเภทของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง บางครั้งมีศูนย์ฯ แต่ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ โดยสามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้หลายภาษา

5. การลงทุน

การท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนต่างถิ่นที่มาดำเนินการจัดทำรีสอร์ทต่างๆ ส่วนนักลงทุนท้องถิ่น มีการดำเนินการทั้งโรงแรม รีสอร์ท เรือนำนักท่องเที่ยว ดำน้ำดูปะการัง ส่วนประชาชนในท้องถิ่น จะเป็นการลงทุนขนาดเล็กโดยการดัดแปลงเรือประมงเป็นเรือสำหรับพานักท่องเที่ยวทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่นักท่องเที่ยวหรือตัวแทน ต้องการ

6. การให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ

จากการสังเกตการณ์ และสอบถามเจ้าหน้าที่ของ อบต.เกาะช้าง และ อบต.เกาะช้างใต้ ทราบว่าแต่ละหมู่บ้านจะมีการจัดเวทีประชาคมในแต่ละเดือน โดยได้รับความร่วมมือจากประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อเข้าร่วมประชาคมน้อยมาก

ภาพที่ 4.31 การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน

7. รถโดยสารสาธารณะ และการให้บริการ

เส้นทางของรถโดยสารสาธารณะ ที่เปิดให้บริการยังไม่รอบเกาะ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเที่ยวรอบเกาะโดยใช้รถโดยสารได้ และบางช่วงเวลา หรือฤดูกาล อาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยน – เพิ่มจุดจอดรถ หรือปริมาณรถ ให้สัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยว รวมทั้งมาตรฐานด้านราคา คุณภาพในการให้บริการ และมารยาทในการขับ ที่สร้างความปลอดภัยให้ผู้โดยสาร

ภาพที่ 4.32 รถโดยสารสาธารณะ และรถตู้สาธารณะ

8. สภาพถนน เส้นแบ่งถนน ไหล่ทาง ไฟแสงสว่าง

ถนนรอบเกาะช้างที่มีทั้งทางราบ และเขาชัน สภาพถนนบางช่วงอาจได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ เส้นแบ่งถนนระหว่างเส้นเก่า กับเส้นใหม่ในบางช่วง ไหล่ทางของถนนที่มีการสร้างได้เฉพาะด้านติดทะเลในบางช่วง รวมทั้งป้ายเตือน หรือไฟฟ้าแสงสว่าง สาธารณะตามถนน

ภาพที่ 4.33 สภาพถนน และไหล่ทาง บางช่วงบนเกาะช้าง

9. การขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภค

แหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบนเกาะช้าง โดยเฉพาะช่วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม ของแต่ละปีมีปัญหาทั้งปริมาณน้ำที่มีน้อย และจำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากเป็นฤดูกาล โดยที่พักทั้งโรงแรม รีสอร์ท และสถานที่ต่างๆ ต้องซื้อน้ำโดยใช้รถบรรทุกน้ำ จากแหล่งน้ำธรรมชาติ ไปยังสถานที่ต่างๆ

ภาพที่ 4.34 รถบรรทุกน้ำเพื่อจำหน่ายให้สถานที่ต่างๆ

10. วัดชิน เซรุ่ม อุปรกรณ์ช่วยชีวิต ตามสถานีนอนามัย

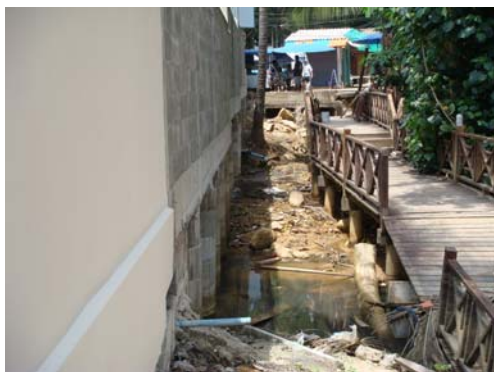
การขาดแคลนวัดชิน เซรุ่ม อุปรกรณ์ช่วยชีวิต ตามสถานีนอนามัยของตำบลต่างๆ เนื่องจากการเดินทางบางจุด ไปยังโรงพยาบาลทั้งของรัฐ และเอกชน ใช้เวลาในการเดินทางนาน อาจไม่ทันต่อการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ

ภาพที่ 4.35 สถานีนอนามัย บ้านบางเบา

11. หาดทราย และทางลงหาดสาธารณะ

ควรมีป้ายประชาสัมพันธ์แจ้งให้นักท่องเที่ยวได้ทราบว่าหาดทรายใดเป็นหาดสาธารณะ ที่มีความสวยงาม ปลอดภัย มีที่จอดรถ และทางลงหาดสาธารณะที่ชัดเจน

ภาพที่ 4.36 หาดทรายสาธารณะ ทางลงหาดสาธารณะที่ชำรุด และใช้งานได้

12. การขาดมาตรการเร่งรัดการแก้ไขปัญหา การประชาสัมพันธ์ การควบคุม และการบังคับใช้กฎหมาย ของหน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานของภาครัฐยังขาดการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ประชาชน นักท่องเที่ยว เพื่อรับทราบข้อมูล การดำเนินการ หรือแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ประชาชน และนักท่องเที่ยวพบเห็น แต่ยังไม่ได้รับการแก้ไข เช่น ทางลงหาดสาธารณะ การจอดรถของผู้ให้บริการเช่ารถจักรยานยนต์บนไหล่ทาง ห้องน้ำสาธารณะที่ยังไม่เปิดบริการ ฯลฯ

ข้อห้ามและบทลงโทษในเขตอุทยานแห่งชาติ
ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 ที่นักท่องเที่ยวควรทราบ มีดังนี้

ลำดับ ที่	ข้อความ	บทกำหนด	
		ปรับ/บาท	จำคุก/ปี
1	เก็บเงิน	500-20,000	5-20
2	เก็บเงินโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ให้ ขาย	500	-
3	ซื้อสินค้าในที่ต่าง ๆ	500	-
4	นำขยะเข้าไป	500	-
5	ล่าสัตว์	500-20,000	-
6	ยิงปืน จุดประทัด วัตถุระเบิด	500	-
7	ส่งเสียงรบกวน	500	-
8	ทิ้งขยะ	500	-
9	ทำลายป่าไม้ต่าง ๆ	500	-
10	ไม่เชื่อฟังคำสั่งของเจ้าหน้าที่	500-1,000	1 เดือน
11	นำพาและสัตว์ป่าเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ	1,000	1 เดือน

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จ.ตราครุฑ
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ภาพที่ 4.37 สภาพปัญหาต่างๆ ที่พบ ที่ยังไม่มีมีการบังคับใช้ และประชาสัมพันธ์

คำถามการวิจัยที่ 3

แนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรเป็นอย่างไร

คณะนักวิจัยได้รวบรวมข้อมูล และสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ปี พ.ศ. 2545 รัฐได้กำหนดแนวนโยบายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของหมู่เกาะช้างให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถนำเงินตราจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ กระจายรายได้ไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น โดยกำหนดว่า “การพัฒนาการท่องเที่ยวมักแต่มีจุดต่างพร้อม ยึดเยียดความเสื่อมโทรมกับทั้งทำลายจิตวิญญาณ และความสง่างามของภูมิทัศน์ แต่การพัฒนาหมู่เกาะช้างนั้นจะป้องกันไม่ให้อธรรมชาติถูกทำลายอีกต่อไป ด้วยการพิทักษ์ คุ้มครองแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและทะเลอันอุดม พร้อมให้การพัฒนาดำเนินควบคู่ไปกับวิถีธรรมชาติ สอดคล้องปรองดองกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างสมบูรณ์แบบ” (แสงเทียน อัจฉิมางกูร, ศันสนีย์ หวังวรลักษณ์ และ จันทรา ศรีสมวงศ์, 2549) ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาการคมนาคม ส่งผลให้ปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี สภาพพื้นที่ปัจจุบันของเกาะช้างมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการลงทุนจากเอกชนภายนอกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกาะช้างกำลังประสบปัญหาอย่างหนักในด้านความเสื่อมโทรมของทรัพยากร สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

1.1 ปัญหาด้านกายภาพ ได้แก่ การขยายตัวของรูปแบบ และกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างรวดเร็ว โดยขาดการควบคุม ติดตาม หรือการกำหนดทิศทาง เช่น การตัดแปลงเรือประมง เป็นเรือสำหรับนักท่องเที่ยว การสร้างหรือปรับปรุงที่พักแบบต่างๆ รวมทั้งโฮมสเตย์ ป่าชายเลนที่ถูกรุกราน และทำลาย ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต การต่อท่อน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่เป็นระเบียบ เป็นต้น

1.2 ปัญหาด้านมลภาวะ ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากการขาดระบบการจัดการในสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะจากการทำกิจกรรม คือ ขยะ/สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย มลภาวะทางอากาศ เสียง รวมทั้งการพัฒนากิจกรรมที่ขาดความเข้าใจ ทำให้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องเร่งรัดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น การออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน การขาดแคลนน้ำใช้ เป็นต้น เพื่อการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และประชาชน

2. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

เกาะช้าง เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงด้านความสวยงามตามธรรมชาติทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและธุรกิจบริการ ทั้งผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ที่พัก โรงแรม และชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งทางบก และทางทะเล ชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดำเนินงาน หรือ ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติโดยใช้ทักษะ ฝีมือ แรงงาน ในการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้หลากหลายวิธี พอสรุปได้ดังนี้

2.1 ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยใช้เวทีประชาคมหมู่บ้าน เพื่อเข้ามามีส่วนในการสร้างกำหนด และการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การทำประชาพิจารณ์กรณีต้องการมีกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ การสร้างข้อกำหนดให้ทุกกิจกรรมต้องมีประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องโน้มน้าว และชักจูงให้ผู้ประกอบกิจการที่มาจากต่างถิ่น หรือต่างประเทศ ให้เข้าใจวิถีชีวิต และธรรมชาติของเกาะช้าง เพื่อร่วมกันอนุรักษ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

2.2 ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยว ที่มาใช้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเป็นเจ้าของกิจการ พนักงาน หรือ ฝ่ายสนับสนุน เป็นต้น

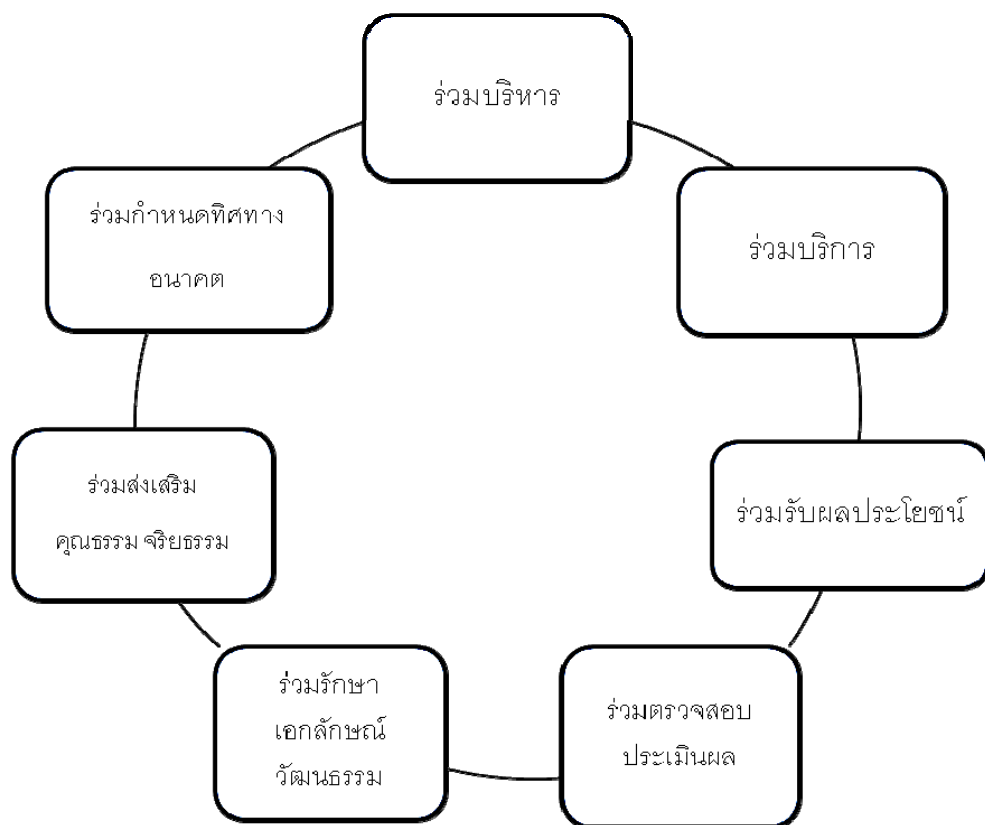
2.3 ชุมชนต้องมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาทิเช่น การทำข้อตกลงกับเจ้าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในการแบ่งปันผลประโยชน์ เพื่อส่งเสริมพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง สิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมท่องเที่ยว รักษาสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน นอกเหนือจากการเสียภาษีรายได้ให้กับหน่วยงานภาครัฐ

2.4 ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในส่วนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยวโดยรวม เช่น การรักษาความปลอดภัย การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การกำหนดราคามาตรฐานด้านการบริการสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.5 หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรอิสระ เจ้าของกิจการ ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อช่วยดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยว เช่น หมู่บ้านประมง การรักษาวิถีชุมชน เป็นต้น

2.6 ชุมชนต้องร่วมกันส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับประชาชน เยาวชน และนักท่องเที่ยว

2.7 ชุมชนต้องร่วมกำหนดทิศทาง และอนาคต ของชุมชน รวมทั้งการทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี สำหรับนักท่องเที่ยว หรือผู้ประกอบการต่างถิ่น และต่างประเทศ และการปรับทัศนคติที่ว่า คนเกาะช้าง รวยแล้ว (จากการขาย-ให้เช่าที่ดิน) เพราะถ้าปัจจุบันนี้ชุมชนท้องถิ่นไม่ร่วมกันรักษาความเป็นธรรมชาติของเกาะช้าง โดยปล่อยให้ธรรมชาติถูกทำลาย หรือเสื่อมโทรม ต่อไปเกาะช้างก็จะมีนักท่องเที่ยว เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม ซึ่งจะต้องใช้เวลาในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ความเสื่อมโทรมอีกนานนับหลายปี

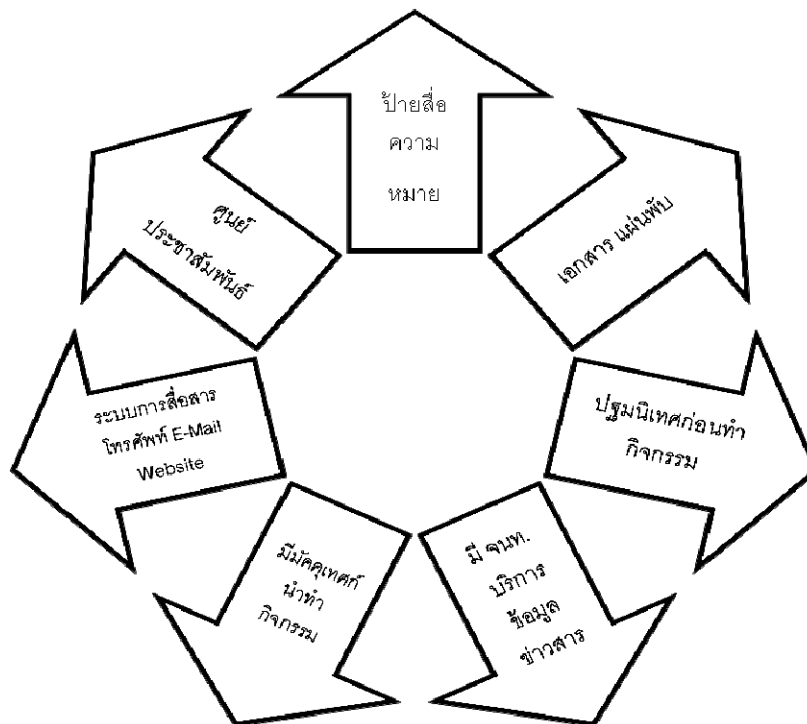

ภาพที่ 4.38 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

3. การบริการด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรมีกำหนดขอบเขต และมาตรฐาน พอสรุปได้ดังนี้

3.1 ป้ายสื่อความหมาย ป้ายประกาศ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งแหล่งหรือเส้นทางในการทำกิจกรรม อัตราค่าบริการ ระยะเวลา โปรแกรมการจัดกิจกรรม ข้อควรระวัง

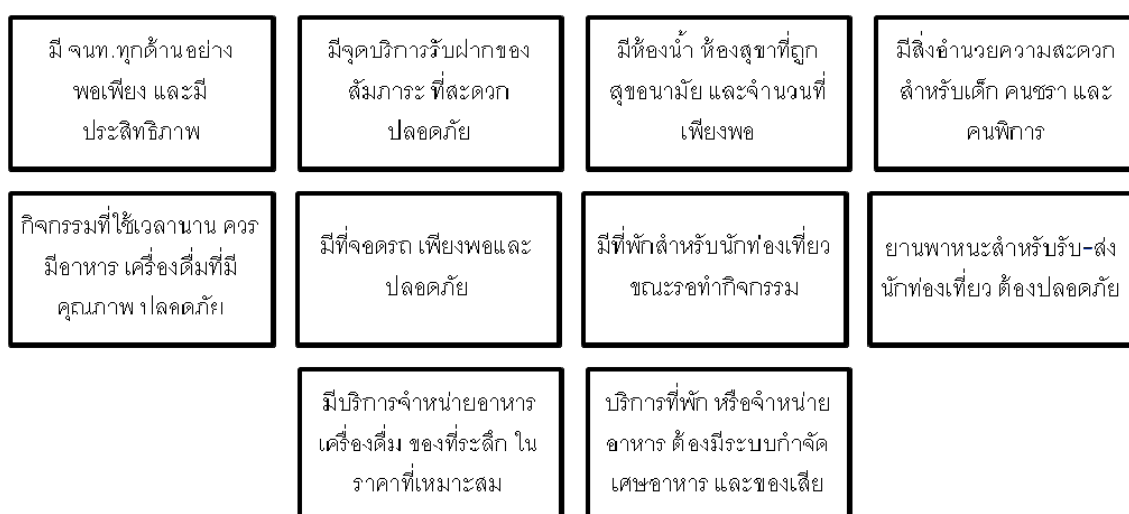
- 3.2 มีเอกสาร แผ่นพับ ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 3.3 มีการปฐมนิเทศนักท่องเที่ยวก่อนทำกิจกรรม
- 3.4 มีเจ้าหน้าที่สำหรับให้บริการข้อมูลข่าวสารที่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้
- 3.5 มีมัคคุเทศก์ หรือเจ้าหน้าที่ที่สามารถนำทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- 3.6 มีระบบการสื่อสารทั้งโทรศัพท์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เว็บไซต์ (Website) ที่สามารถติดต่อผู้ให้บริการได้สะดวกและรวดเร็ว
- 3.7 ประสานงานผ่านศูนย์ประชาสัมพันธ์ เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ภาพที่ 4.39 การบริการข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และการประชาสัมพันธ์

4. การบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรมีการกำหนดขอบเขต และมาตรฐาน พอสรุปได้ดังนี้
- 4.1 มีเจ้าหน้าที่ให้บริการทุกด้านอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ
- 4.2 มีจุดบริการรับฝากของ สัมภาระ ที่สะดวก และปลอดภัย
- 4.3 มีห้องน้ำ ห้องสุขา สำหรับนักท่องเที่ยว ที่ถูกสุขอนามัย และจำนวนที่เพียงพอ

- 4.4 จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวสำหรับเด็ก คนชรา และคนพิการ
- 4.5 กิจกรรมใดที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมนาน ควรมีอาหาร และเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย รวมทั้งสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.6 มีที่จอดรถ ที่เพียงพอและปลอดภัย
- 4.7 มีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ขณะรอทำกิจกรรม
- 4.8 ยานพาหนะสำหรับรับ-ส่งนักท่องเที่ยว ต้องมีความปลอดภัย และมีอุปกรณ์เพื่อรักษาความปลอดภัยอย่างเหมาะสม
- 4.9 มีการบริการจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก โดยติดป้ายแสดงราคา และจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม
- 4.10 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการบริการที่พัก หรือการจำหน่ายอาหาร ต้องมีระบบกำจัดเศษอาหาร และของเสียอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ภาพที่ 4.40 การบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

5. การบริการด้านการรักษาความปลอดภัย ของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรมีการกำหนดขอบเขต และมาตรฐาน พอสรุปได้ดังนี้

- 5.1 มีอุปกรณ์ และเครื่องมือบรรเทาสาธารณภัยในแหล่งทำกิจกรรม
- 5.2 มีการติดตั้งป้าย สัญญาณเตือนภัย ในแหล่งทำกิจกรรม
- 5.3 มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ปฏิบัติงานขณะทำกิจกรรมตลอดเวลา

- 5.4 มีเครื่องมือปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว
- 5.5 มีสัญญาณเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพและใช้งานได้
- 5.6 มีระบบสื่อสารเพื่อความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว
- 5.7 จัดให้มียานพาหนะ ทั้งทางบก และทางทะเล ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินสำหรับนักท่องเที่ยว
- 5.8 จัดให้มีคู่มือการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 4.41 การบริการด้านการรักษาความปลอดภัย

6. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อการพัฒนาและการจัดการความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กรณีศึกษา การท่องเที่ยวทางทะเล มีแนวทางเพื่อให้เกิดมาตรฐาน ดังนี้

- 6.1 ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว ต้องได้รับใบอนุญาต จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 6.2 พนักงาน เจ้าหน้าที่ ทุกคนต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ และความชำนาญ

- 6.3 อุปกรณ์ประกอบการทำกิจกรรม ต้องได้รับมาตรฐาน และมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ
- 6.4 พนักงาน เจ้าหน้าที่ต้องให้คำแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ประกอบการทำกิจกรรม
- 6.5 ผู้เกี่ยวข้องต้องวางแผน และแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบถึงวิธีปฏิบัติตัว เมื่อเกิดอุบัติเหตุ
- 6.6 ทำประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- 6.7 จัดให้มีการรวมตัวของกลุ่มผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทเดียวกัน เพื่อกำหนดราคามาตรฐาน และขจัดปัญหาการลดราคาตัดหน้าคู่แข่ง
- 6.8 ประสานงานกับกรมอุทยานแห่งชาติ และ กรมขนส่งทางน้ำ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเวลาเข้า-ออก และแหล่งทำกิจกรรม

ผู้ให้บริการต้องได้รับใบอนุญาต	พนักงานทุกคนต้องได้รับการฝึกอบรม	อุปกรณ์ทำกิจกรรม ต้องได้มาตรฐาน และตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ	พนักงานต้องให้คำแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ทำกิจกรรม
แจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบ วิธีปฏิบัติตัว เมื่อเกิดอุบัติเหตุ	ทำประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยว	รวมกลุ่มผู้ให้บริการเพื่อกำหนดราคามาตรฐาน	ประสานกับหน่วยงาน เพื่อกำหนดเวลา หรือแหล่งทำกิจกรรม

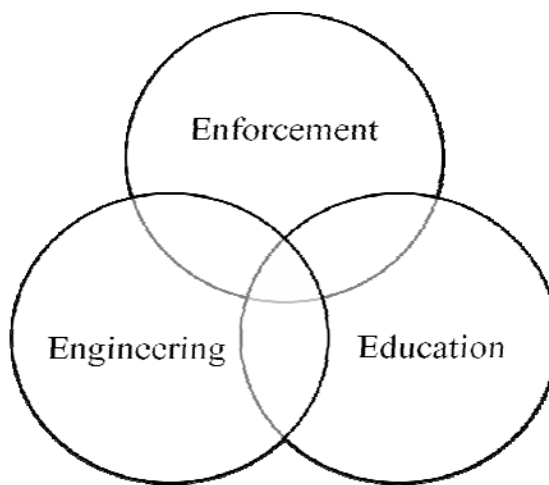
ภาพที่ 4.42 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อการพัฒนาและจัดการความปลอดภัย

บทสรุปแนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเสนอกรอบเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยใช้หลัก 3E ซึ่งประกอบด้วย

1. Enforcement คือ การบังคับใช้กฎหมาย หรือข้อบังคับ รวมทั้งการควบคุมทางสังคม เช่น ในหมู่บ้าน หรือกลุ่มผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการควบคุมการใช้ทรัพยากร โดยยึดขนบธรรมเนียม แบบแผน จารีตประเพณี วัฒนธรรม หรือกฎระเบียบของหมู่บ้าน) เพื่อป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยใช้อำนาจบังคับ
2. Engineering คือ กลุ่มผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรใช้ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ สารสนเทศ เพื่อการพัฒนา ปรับปรุง อนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่สามารถสร้างความรู้ ความ
 เกิดเพิ่ลน ความสนุกสนาน ภายใต้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์

3. Education คือ การให้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและครบถ้วน ทั้งทางตรง
 และทางอ้อม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง และ
 เหมาะสม เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว
 ประชาชน นักท่องเที่ยว) ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และปฏิบัติตาม

ภาพที่ 4.43 กรอบเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การศึกษากลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อศึกษากลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด 2.) เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด และ 3.) เพื่อหาแนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินการวิจัย ขั้นแรกศึกษาข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร เจ้าของกิจการ ประชาชนในพื้นที่นักท่องเที่ยว ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จากนั้นทำการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร / เจ้าของกิจการ ที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ต่อมาได้ทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 5 ชุด คือ 1.) แบบสอบถาม สำหรับประชาชนในพื้นที่ เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นิยม 2.) แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง สำหรับผู้ประกอบการ (ที่พัก ที่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว หรือ ผู้ให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว) เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นิยม 3.) แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง สำหรับผู้บริหาร / เจ้าของกิจการ ที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม เพื่อหาข้อมูลกลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 4.) แบบสอบถามนักท่องเที่ยว เพื่อประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และ 5.) แบบสอบถามประชาชนในพื้นที่ เพื่อประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะนักวิจัย และผู้ช่วยนักวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ต่างๆ ด้วยตนเอง นอกจากนี้แบบสอบถามสำหรับประชาชนในพื้นที่บางส่วนได้ฝากให้ผู้ใหญ่บ้านแจก และเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ภายในวันที่ 30

พฤษภาคม 2550 หลังจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางด้านสถิติ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง “การศึกษากลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” สามารถสรุปผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้ดังนี้

1. ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ที่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 กิจกรรมทางบก

- 1.1.1 กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก
- 1.1.2 กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์
- 1.1.3 กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน
- 1.1.4 กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)
- 1.1.5 กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน
- 1.1.6 กิจกรรมขี่จักรยาน / จักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะช้าง
- 1.1.7 กิจกรรมเที่ยวน้ำตก
- 1.1.8 กิจกรรมผจญภัย เช่น ไต่สะพานเชือก เสกิตบอร์ด เป็นต้น

1.2 กิจกรรมทางทะเล

- 1.2.1 กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง
- 1.2.2 กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก
- 1.2.3 กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค)
- 1.2.4 กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)
- 1.2.5 กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)
- 1.2.6 กิจกรรมนั่งเรือนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล
- 1.2.7 กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะช้าง-เกาะมันใน)
- 1.2.8 กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ

2. กลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยมุ่งศึกษารายละเอียดของผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมจำนวน 8 ด้าน ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม

ผู้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นคนท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างรายได้ เพื่อบริการจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริม-อนุรักษ์ธรรมชาติ โดยปรับเปลี่ยน และดัดแปลงจากวิถีชีวิตเดิม เช่น อาชีพชาวประมง อาชีพชาวสวน เปลี่ยนมาเป็นการจัดกิจกรรมทางน้ำ หรือ กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) กิจกรรมเดินป่า เป็นต้น

ส่วนผู้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นคนนอกพื้นที่ ส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจนแน่นอน เช่น เพื่อบริการนักท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) หรือเพื่อการผจญภัย เป็นต้น

2.2 ด้านการเงิน

งบประมาณในการดำเนินงานส่วนใหญ่ประมาณ 90% เป็นเงินส่วนตัวที่เริ่มลงทุนโดยใช้งบประมาณจำนวนไม่มาก และค่อยๆ พัฒนากิจกรรม โดยเพิ่มงบประมาณ หลังจากดำเนินกิจกรรมแล้วมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ยกเว้นบางกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก และเป็นไปตามมาตรฐานข้อกำหนดของการทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) เป็นต้น ส่วนกิจกรรมจักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะ บางรายที่มีจำนวนรถ และจำนวนจุดให้บริการมาก ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวต้องใช้เงินทุนทั้งจากการระดมทุน และแหล่งเงินกู้จากที่ต่างๆ

2.3 ด้านกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก

กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างเกือบทุกกิจกรรมต้องจัดบริการรถรับ-ส่ง จากที่พักไปยังแหล่งทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น-น้ำลึก) กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ กิจกรรมนั่งเรือ (มาด) เป็นต้น โดยสามารถติดต่อใช้บริการได้จากผู้ให้บริการทั่วไป ทั้งจากโรงแรม รีสอร์ท หรือเคาท์เตอร์ให้บริการที่อุทยานธรณี หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

ส่วนด้านกายภาพของแหล่งทำกิจกรรมซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ตามธรรมชาติทั้งบนบก และทะเล รวมทั้งป่าชายเลน ซึ่งบางกิจกรรมขึ้นอยู่กับสภาพดิน ฟ้า อากาศ ฤดูกาล รวมทั้งความเสื่อมโทรมที่เกิดขึ้นกับแหล่งทำกิจกรรม

2.4 การจัดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรมด้านน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวเป็นอันดับสูงสุด การจัดโปรแกรมกิจกรรมมีทั้งแบบส่วนตัว (เช่าเหมาเรือ) ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถร่วมวางแผนการจัดโปรแกรมร่วมกับผู้ให้บริการ หรือเป็นแบบหมู่คณะที่ร่วมเดินทางไปกับนักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวเดียวกัน โดยผู้ให้บริการเป็นผู้กำหนดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ ไว้ให้ลูกค้า แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมตามสภาพดิน ฟ้า อากาศ หรือฤดูกาล

2.5 การประชาสัมพันธ์และการตลาด

ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด ของผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พบว่าส่วนใหญ่เป็นการทำเอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ แฟ้มแสดงกิจกรรม โดยนำไปวางตามที่พัก ทั้งโรงแรม รีสอร์ท บังกะโล โฮมสเตย์ รวมทั้งที่พบเห็นจำนวนมากคือเคาท์เตอร์ที่ให้บริการอุทยานธรณี หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านคู่มือการท่องเที่ยวเกาะช้าง ที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยออกเป็นรายเดือน สำหรับแจกนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ นอกจากนี้ผู้ให้บริการบางรายที่มีศักยภาพ และเงินทุนเพียงพอ ได้ดำเนินการทำการประชาสัมพันธ์ร่วมกับตัวแทนจำหน่าย (Agency) ด้านการท่องเที่ยว ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ส่วนผู้ให้บริการการท่องเที่ยวที่มีการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาดำเนินการประชาสัมพันธ์และการตลาด ได้มีการจัดทำเว็บไซต์ (Website) เพื่อแนะนำกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งการติดต่อ-สมัคร เพื่อใช้บริการผ่านเว็บไซต์ หรือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail)

นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้ง จังหวัดตราด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (เดิมคือ กรมป่าไม้) องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) รวมทั้งการจัดส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสารคดี และรายการแนะนำการท่องเที่ยว ผ่านระบบฟรีทีวี และเคเบิลทีวี

2.6 ด้านทรัพยากรมนุษย์

ผู้ให้บริการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่เป็นเจ้าของกิจการ และเป็นคนในพื้นที่ (คนเกาะช้าง) ส่วนใหญ่ผ่านการอบรม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งได้รับใบอนุญาตในการดำเนินกิจกรรม ส่วนลูกจ้างที่มีส่วนในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว มีทั้งคนในพื้นที่ คนนอกพื้นที่ คนต่างด้าว ซึ่งแรงงานเหล่านี้ไม่ได้รับการฝึกอบรม หรืออนุญาตจาก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งมักจะเป็นการบอกเล่า หรือการให้คำแนะนำจากเจ้าของกิจการ หรือปฏิบัติตน-แก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์

2.7 ความปลอดภัยและความเสี่ยง

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องผ่านการรับรองมาตรฐาน เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) ต้องปฏิบัติตามกฎของ PADI และกิจกรรมผจญภัย ของ Tree Top Adventure Park ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานประเทศฝรั่งเศส XP S 52-902 มีการให้คำแนะนำ และข้อกำหนดต่างๆ ในการปฏิบัติตนทุกขั้นตอนของการทำกิจกรรม ซึ่งจัดได้ว่าเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยสูง รวมทั้งมีการตรวจสอบอุปกรณ์ และการกำหนดอายุการใช้งานของอุปกรณ์นั้นๆ

ส่วนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวบนเกาะช้าง คือ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) ผู้ให้บริการจัดให้มีอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องตามข้อกำหนด เช่น เสื้อชูชีพ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย แต่พบว่าผู้ให้บริการไม่ได้แนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ หรือการปฏิบัติระหว่างการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานราชการคอยตรวจสอบและกำกับดูแล เช่น กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ตำรวจท่องเที่ยว เป็นต้น

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีหลากหลาย และใช้เงินทุนไม่สูงมากนักที่กระจายอยู่ทั่วทั้งเกาะช้าง เช่น กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก หรือกิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน ผู้ให้บริการจะมีการให้คำแนะนำ และป้องกันเบื้องต้น ส่วนกิจกรรมขี่จักรยานยนต์ ซึ่งมีผู้ให้บริการจำนวนมากทั้งรายเล็ก และรายใหญ่ มักจะไม่มีคำแนะนำในการใช้กฎจราจร หรือเส้นทางที่ควรเพิ่มความระมัดระวัง อีกทั้งการบังคับให้ใส่หมวกนิรภัย หรือขนาดของหมวกนิรภัยไม่สัมพันธ์กับลักษณะ รูปร่างของชาวต่างประเทศ

2.8 ลูกค้าสัมพันธ์

ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวปัจจุบันมีการแข่งขันกันทั้งด้านราคา การให้บริการ และลูกค้าสัมพันธ์ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการอีกครั้ง หรือการกระจายข่าว บอกต่อให้เพื่อนนักท่องเที่ยวได้มาใช้บริการในโอกาสต่อไป โดยเน้นการสร้างมิตรภาพที่ดี (Friendly) ให้เกิดความประทับใจในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มากที่สุด แต่อาจจะมีข้อจำกัดสำหรับผู้ให้บริการกิจกรรมที่เป็นที่นิยม โดยเฉพาะกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) โดยเฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ที่มีผู้มาใช้บริการจำนวนมาก จึงอาจให้บริการไม่ทั่วถึง และไม่เกิดความประทับใจ

3. ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

3.1 ศักยภาพของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง ตามทัศนะของนักท่องเที่ยว

3.1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย มีความคิดเห็นเห็นว่ากิจกรรมทางบกที่มีศักยภาพสูง คือ กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) และกิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชม หิ่งห้อย ป่าชายเลน ส่วนกิจกรรมทางบกที่เหลือนี้อาศัยศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่มีศักยภาพสูง คือกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) กิจกรรมเรือลากล่อซูชีพ กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค) กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และกิจกรรมนั่งเรือนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เหลือนี้อาศัยศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง

3.1.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่า กิจกรรมทางบกที่มีศักยภาพสูงคือ กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน และ กิจกรรมเที่ยวน้ำตก ส่วนกิจกรรมทางบกที่เหลือนี้อาศัยศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่มีศักยภาพสูงคือ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เหลือนี้อาศัยศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง

จากข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง ของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพสูง คือ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวดังกล่าวถือว่าเป็นจุดเด่น และจุดขายของการท่องเที่ยวบนเกาะช้างอยู่ในปัจจุบัน

3.2 ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง โดยพิจารณาจาก 4 หัวข้อดังนี้

3.2.1 คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว

ความคิดเห็นโดยรวม ต่อคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว ของประชาชนในพื้นที่ มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพในระดับสูง ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง

3.2.2 ความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว

ความคิดเห็นโดยรวม ด้านความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามความคิดเห็นโดยรวมของประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีศักยภาพในระดับปานกลาง

3.2.3 ความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว

ความคิดเห็นโดยรวม ด้านความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามความคิดเห็นโดยรวมของประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีความเห็นว่ามีศักยภาพในระดับสูง ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความเห็นว่ามีศักยภาพในระดับปานกลาง

3.2.4 ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นโดยรวม ด้านข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว พบว่าประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรก คือ 1.) กิจกรรมฯ ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ 2.) กิจกรรมฯ ขึ้นอยู่กับฤดูกาล และกิจกรรมฯ มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ต่อครั้ง ต่อวัน แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่าคำตอบ “ไม่ทราบ” ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว อยู่ประมาณร้อยละ 50 เกือบทุกข้อ

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่ากลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด สามารถแบ่งผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นประชาชนในพื้นที่

ประชาชนในพื้นที่หลายรายที่เริ่มเข้ามาดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่วัตถุประสงค์เริ่มต้นของการดำเนินงานคือ การสร้าง/เพิ่มรายได้ จากอาชีพปกติคืออาชีพประมง ชาวสวน ชาวไร่ โดยใช้สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว ดัดแปลงตามความเหมาะสมสำหรับบริการนักท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก กิจกรรมพายเรือ กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) เป็นต้น ซึ่งการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวดังกล่าวเริ่มต้นจากการดำเนินการจากวิถีชีวิตปกติ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การศึกษาดูงาน การอบรมจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว จนเป็น

กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีรูปแบบอยู่ในปัจจุบัน ส่วนด้านงบประมาณในการลงทุน จะเป็นเงินทุนส่วนตัวภายในครอบครัว โดยเริ่มจากกิจการขนาดเล็กๆ เมื่อมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ก็เริ่มขยาย-ปรับปรุง กิจการ ด้านกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวขนาดเล็กพบว่ามีความพร้อมในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นรถรับ-ส่ง นักท่องเที่ยว ที่พัก การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ แต่ที่พบเห็นสำหรับกิจกรรมทางน้ำที่ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวมีไว้ให้บริการคือ เสื้อชูชีพ หน้ากากดำน้ำ หรือตามที่หน่วยงานภาครัฐกำหนด ด้านการจัดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวได้จัดโปรแกรมการทำกิจกรรมไว้บางส่วน ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางกิจกรรมต้องขึ้นอยู่กับสภาพของลม ฟ้า อากาศ น้ำขึ้น น้ำลง เดือนมีด เดือนหงาย โดยผู้ให้บริการจะแจ้งให้ทราบว่าช่วงเวลาใด สามารถทำกิจกรรมใดได้บ้าง แต่โปรแกรมการทำกิจกรรมดังกล่าวสามารถปรับเปลี่ยน โดยให้ผู้ใช้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดโปรแกรมการทำกิจกรรมนั้นๆ ได้บางกรณี ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด กลุ่มที่ทำกิจกรรมการท่องเที่ยวระดับชาวบ้าน ปัจจุบันได้เริ่มมีการทำแผ่นพับ นามบัตร สำหรับไว้แจกลูกค้า ร่วมทั้งการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมเกี่ยวกับการนำเที่ยวของชุมชนต่างๆ เพื่อสร้างเครือข่าย เช่น โฮมสเตย์ บริเวณบ้านสลักเพชร ที่มีการรวมกลุ่มเพื่อรวมกันดูแล ส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งกลุ่มดังกล่าวมีรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการตลาด คือการบอกต่อ สำหรับผู้ที่เคยมาใช้บริการ โดยแนะนำญาติ เพื่อน หรือสมาชิกกลุ่มต่างๆ ให้มาใช้บริการเพราะเกิดความประทับใจ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ส่วนใหญ่เจ้าของกิจการที่ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว จะเป็นผู้ที่ได้เข้ารับการอบรม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ทำความรู้ เทคนิค วิธีการดำเนินกิจกรรม มาถ่ายทอดให้สมาชิก หรือผู้ที่มีส่วนในการดำเนินกิจกรรม รับทราบและปฏิบัติ โดยที่ส่วนใหญ่สมาชิก หรือผู้ที่มีส่วนในการดำเนินกิจกรรม เป็นประชาชนในพื้นที่ ยกเว้นบางกิจกรรมที่มีการใช้แรงงานต่างด้าว ความปลอดภัยและความเสี่ยง เมื่อเจ้าของกิจการได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับมาตรฐานต่างๆ ด้านความปลอดภัย โดยส่วนใหญ่จะสรรหาอุปกรณ์ป้องกันภัยตามข้อกำหนด แต่ยังขาดเจ้าหน้าที่คอยดูแล ให้คำแนะนำ หรือวิธีการต่างๆ กรณีเกิดอุบัติเหตุ หรือเหตุฉุกเฉิน ลูกค้าสัมพันธ์ เจ้าของ หรือผู้ดำเนินการ เพื่อจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นประชาชนในพื้นที่ และยังมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมจะเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยและน้ำใจงาม ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ยกเว้นเจ้าหน้าที่ หรือผู้ให้บริการบางรายที่เป็นคนรุ่นใหม่ที่ยังขาดการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้มาใช้บริการ เพราะมุ่งหวังแต่รายได้จากการท่องเที่ยว

2. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นนักลงทุนต่างชาติ / ต่างประเทศ

กลุ่มผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มนี้มักจะมี *วัตถุประสงค์* ที่ชัดเจนและแน่นอน เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) กิจกรรมผจญภัย กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน เป็นต้น ส่วนด้าน*การลงทุน* สำหรับกิจกรรมในกลุ่มนี้ค่อนข้างใช้เงินลงทุนสูงทั้งนี้เป็นไปตามข้อกำหนด หรือมาตรฐานสำหรับการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังต้องเช่า-ซื้อที่ดินสำหรับทำสำนักงาน หรือแหล่งทำกิจกรรม ด้าน*กายภาพและสิ่งแวดล้อม* ส่วนใหญ่ผู้ให้บริการกลุ่มนี้ได้ศึกษารูปแบบ วิธีการ หรือมีประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวมาเป็นอย่างดีแล้ว เช่น จัดให้มีรถรับ-ส่ง อุปกรณ์ป้องกันภัยต่างๆ ขณะทำกิจกรรมที่ได้มาตรฐาน เป็นต้น ด้าน*การจัดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ* ส่วนใหญ่ค่อนข้างเป็นรูปแบบที่แน่นอน เช่น กิจกรรมผจญภัย ที่กำหนดเส้นทางในการทำกิจกรรม (ไม่ได้กำหนดเวลา) หรือกิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ ที่กำหนดเวลาในการทำกิจกรรม เป็นต้น ด้าน*การประชาสัมพันธ์และการตลาด* กลุ่มนี้ถือว่าได้เปรียบ และเป็นตัวอย่างให้กับกลุ่มประชาชนในพื้นที่ในเรื่องการจัดทำการประชาสัมพันธ์และการตลาด เช่น การทำแผ่นพับ โปสเตอร์ แคตตาล็อกติดต่อ นามบัตร โทรศัพท์ โทรสาร เว็บไซต์ แฟ้มสะสมผลงาน และการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่าย เป็นต้น ด้าน*ทรัพยากรมนุษย์* พบว่าเจ้าของกิจการที่ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้มีการศึกษา มีใบอนุญาตในการประกอบอาชีพ ในขณะที่เดียวกันพบว่าผู้ที่ทำหน้าที่ทั้งที่เป็นประชาชนในพื้นที่ ต่างพื้นที่ ต่างดาว ยังไม่ได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับคุณภาพในการให้บริการ หรือมาตรฐานการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เท่าที่ควร ส่วนด้าน*ความปลอดภัยและความเสี่ยง* กิจกรรมการท่องเที่ยวใดที่ถูกควบคุมด้วยมาตรฐานการให้บริการมักจะมีความปลอดภัยในระดับที่สูง เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) กิจกรรมผจญภัย เป็นต้น ส่วนด้าน*ลูกค้าสัมพันธ์* สำหรับกลุ่มผู้ให้บริการกลุ่มนี้จะมีการสร้างสัมพันธ์ภาพกับนักท่องเที่ยวน้อย เพราะส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเลือกมาใช้บริการเพราะเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะทาง และมีมาตรฐานสากล ราคาค่อนข้างสูง

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และกิจกรรมดูปะการัง (น้ำลึก) มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทย ยังมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน กิจกรรมพายเรือ (แคนู คยัค)

กิจกรรมนั่งเรือนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล และกิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน กิจกรรมเที่ยวน้ำตก มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเทียน อัจฉิมางกูร, ศันสนีย์ หวังวรลักษณ์ และจันทรา ศรีสมวงศ์ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุมชนประมงเกาะช้าง : ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่ารายได้ของครอบครัวเพิ่มขึ้นจากการให้บริการเรือนำเที่ยวในบริเวณแนวปะการังเป็นหลัก การให้บริการเรือนำเที่ยวป่าชายเลน เรือบริการตกปลา และการบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ นอกจากนี้ แสงเทียน อัจฉิมางกูร และ ศันสนีย์ หวังวรลักษณ์ (2547) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่พอใจต่อความปลอดภัยในการนั่งเรือหางยาว หรือเรือเร็วรอบเกาะ คิดเป็นร้อยละ 17.2 และไม่พอใจต่อกิจกรรมการว่ายน้ำ ดำน้ำหรือเล่นกีฬาทางน้ำ ร้อยละ 19.3 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 70 รู้สึกพอใจมากต่อกิจกรรมต่อไปนี้ คือ การเที่ยวป่าดูนก การตกปลาเพื่อการพักผ่อน การเที่ยวน้ำตก และการนั่งเรือชมรอบเกาะ ส่วนกิจกรรมว่ายน้ำดูปะการังโดยใช้หน้ากาก (Snorkeling) การดำน้ำโดยใช้ท่ออากาศหายใจ (Scuba Diving) การขี่ช้าง การเที่ยวป่าชายเลน มีกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 60 ที่รู้สึกพอใจมาก และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากกว่าร้อยละ 10 ไม่พอใจกิจกรรมการอาบน้ำแดด การไต่เขา และการเที่ยวรอบเกาะทางบก โดยที่ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ขึ้นอยู่ที่ความพร้อมของผู้ให้บริการด้านต่างๆ ในการจัดกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการจนเกิดความพึงพอใจที่ประกอบด้วย 1.) คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากการกิจกรรมการท่องเที่ยว 2.) ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว 3.) ความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว และ 4.) ความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยมีข้อมูลสนับสนุนที่เป็นงานวิทยานิพนธ์ของ ศลิษา หมดสัง (2549) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองสน กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่าชาวคลองสนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1.) ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว 2.) งานบริการ ซึ่งประกอบด้วย งานบริการนำเที่ยว งานบริการการเดินทาง งานบริการด้านอาหาร งานบริการด้านที่พักอาศัย งานบริการด้านข้อมูลความรู้ และ 3.) งานดูแลความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว โดยที่ชุมชนมีการวางแผนในการกำหนดพื้นที่บริการทั่วไป ได้แก่ ที่จอดรถ ร้านค้า พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดสร้างเครือข่ายในการดูแลโดยร่วมมือกับชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านในการดูแลทรัพยากรในท้องถิ่น ดำเนินการปลูก

จิตสำนึกของประชาชนในพื้นที่ และจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเข้าไปให้ความรู้ และจัดอบรมชาวบ้าน

แนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคณะนักวิจัยได้รวบรวมข้อมูล และสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ปี พ.ศ. 2545 รัฐได้กำหนดแนวนโยบายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของหมู่เกาะช้างให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถนำเงินตราจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ กระจายรายได้ไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น โดยกำหนดว่า “การพัฒนากการท่องเที่ยวมักแต่มีจุดต่างพร้อม ยึดเยียดความเสื่อมโทรมกับทั้งทำลายจิตวิญญาณ และความสง่างามของภูมิทัศน์ แต่การพัฒนาหมู่เกาะช้างนั้นจะป้องกันไม่ให้อิทธิพลถูกทำลายอีกต่อไป ด้วยการพิทักษ์ คุ้มครองแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและทะเลอันอุดม พร้อมให้การพัฒนาดำเนินควบคู่ไปกับวัฒนธรรมชาติ สอดคล้องปรองดองกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างสมบูรณ์แบบ” (แสงเทียน อัจฉิมานุกร, ศันสนีย์ หวังวรลักษณ์ และ จันทรา ศรีสมวงศ์, 2549) ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนากการคมนาคม ส่งผลให้ปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี สภาพพื้นที่ปัจจุบันของเกาะช้างมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการลงทุนจากเอกชนภายนอกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกาะช้างกำลังประสบปัญหาอย่างหนักในด้านความเสื่อมโทรมของทรัพยากร สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

1.1 ปัญหาด้านกายภาพ ได้แก่ การขยายตัวของรูปแบบ และกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างรวดเร็ว โดยขาดการควบคุม ติดตาม หรือการกำหนดทิศทาง เช่น การตัดแปลงเรือประมง เป็นเรือสำหรับนักท่องเที่ยว การสร้างหรือปรับปรุงที่พักแบบต่างๆ รวมทั้งโฮมสเตย์ ป่าชายเลนที่ถูกกรุกล้ำ และทำลาย ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของหิงห้อย การต่อท่อน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่เป็นระเบียบ เป็นต้น

1.2 ปัญหาด้านมลภาวะ ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากการขาดระบบการจัดการในสิ่งทีก่อให้เกิดมลภาวะจากการทำกิจกรรม คือ ขยะ/สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย มลภาวะทางอากาศ เสียง รวมทั้งการพัฒนากกิจกรรมที่ขาดความเข้าใจ ทำให้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องเร่งรัดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น การออกเอกสารสิทธิที่ดิน การขาดแคลนน้ำใช้ เป็นต้น เพื่อการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และประชาชน

2. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

เกาะช้าง เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงด้านความสวยงามตามธรรมชาติทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและธุรกิจบริการ ทั้งผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ที่พัก โรงแรม และชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งทางบก และทางทะเล ชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดำเนินงาน หรือ ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติโดยใช้ทักษะ ฝีมือ แรงงาน ในการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้หลากหลายวิธี พอสรุปได้ดังนี้

2.1 ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยใช้เวทีประชาคมหมู่บ้าน เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างกำหนด และการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การทำประชาพิจารณ์กรณีต้องการมีกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ การสร้างข้อกำหนดให้ทุกกิจกรรมต้องมีประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องโน้มน้าว และชักจูงให้ผู้ประกอบกิจการที่มาจากต่างถิ่น หรือต่างประเทศ ให้เข้าใจวิถีชีวิต และธรรมชาติของเกาะช้าง เพื่อร่วมกันอนุรักษ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

2.2 ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยว ที่มาใช้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเป็นเจ้าของกิจการ พนักงาน หรือ ฝ่ายสนับสนุน เป็นต้น

2.3 ชุมชนต้องมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาทิเช่น การทำข้อตกลงกับเจ้าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในการแบ่งปันผลประโยชน์ เพื่อส่งเสริมพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง สิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมท่องเที่ยว รักษาสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน นอกเหนือจากการเสียภาษีรายได้ให้กับหน่วยงานภาครัฐ

2.4 ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในส่วนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวโดยรวม เช่น การรักษา

ความปลอดภัย การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การกำหนดราคามาตรฐานด้านการบริการสำหรับ กิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.5 หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรอิสระ เจ้าของกิจการ ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อช่วยดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยว เช่น หมู่บ้านประมง การรักษาวิถีชุมชน เป็นต้น

2.6 ชุมชนต้องร่วมกันส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับประชาชน เยาวชน และนักท่องเที่ยว

2.7 ชุมชนต้องร่วมกันกำหนดทิศทาง และอนาคต ของชุมชน รวมทั้งการทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี สำหรับนักท่องเที่ยว หรือผู้ประกอบการต่างถิ่น และต่างประเทศ และการปรับทัศนคติ ที่ว่า คนเกาะช้าง รวยแล้ว (จากการขาย-ให้เช่าที่ดิน) เพราะถ้าปัจจุบันนี้ชุมชนท้องถิ่นไม่ร่วมกัน รักษาความเป็นธรรมชาติของเกาะช้าง โดยปล่อยให้ธรรมชาติถูกทำลาย หรือเสื่อมโทรม ต่อไป เกาะช้างก็จะมีนักท่องเที่ยว เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม ซึ่งจะต้องใช้เวลาในการ พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ความเสื่อมโทรมอีกนานนับหลายปี

3. การบริการด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกิจกรรมการ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรมีกำหนดขอบเขต และมาตรฐาน พอสรุปได้ดังนี้

3.1 ป้ายสื่อความหมาย ป้ายประกาศ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับ กิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งแหล่งหรือเส้นทางในการทำกิจกรรม อัตราค่าบริการ ระยะเวลา โปรแกรม การจัดกิจกรรม ข้อควรระวัง

3.2 มีเอกสาร แผ่นพับ ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว

3.3 มีการปฐมนิเทศนักท่องเที่ยวก่อนทำกิจกรรม

3.4 มีเจ้าหน้าที่สำหรับให้บริการข้อมูลข่าวสารที่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศ ได้

3.5 มีมัคคุเทศก์ หรือเจ้าหน้าที่ที่สามารถนำทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

3.6 มีระบบการสื่อสารทั้งโทรศัพท์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เว็บไซต์ (Website) ที่สามารถติดต่อผู้ให้บริการได้สะดวกและรวดเร็ว

3.7 ประสานงานผ่านศูนย์ประชาสัมพันธ์ เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการจัดกิจกรรมการ ท่องเที่ยว ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. การบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรมีการกำหนดขอบเขต และมาตรฐาน พอสรุปได้ดังนี้

- 4.1 มีเจ้าหน้าที่ให้บริการทุกด้านอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ
- 4.2 มีจุดบริการรับฝากของ สัมภาระ ที่สะดวก และปลอดภัย
- 4.3 มีห้องน้ำ ห้องสุขา สำหรับนักท่องเที่ยว ที่ถูกสุขอนามัย และจำนวนที่เพียงพอ
- 4.4 จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวสำหรับเด็ก คนชรา และคนพิการ
- 4.5 กิจกรรมใดที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมนาน ควรมีอาหาร และเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย รวมทั้งสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.6 มีที่จอดรถ ที่เพียงพอและปลอดภัย
- 4.7 มีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ขณะรอทำกิจกรรม
- 4.8 ยานพาหนะสำหรับรับ-ส่งนักท่องเที่ยว ต้องมีความปลอดภัย และมีอุปกรณ์เพื่อรักษาความปลอดภัยอย่างเหมาะสม
- 4.9 มีการบริการจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก โดยติดป้ายแสดงราคา และจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม
- 4.10 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการบริการที่พัก หรือการจำหน่ายอาหาร ต้องมีระบบกำจัดเศษอาหาร และของเสียอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

5. การบริการด้านการรักษาความปลอดภัย ของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรมีการกำหนดขอบเขต และมาตรฐาน พอสรุปได้ดังนี้

- 5.1 มีอุปกรณ์ และเครื่องมือบรรเทาสาธารณภัยในแหล่งทำกิจกรรม
- 5.2 มีการติดตั้งป้าย สัญญาณเตือนภัย ในแหล่งทำกิจกรรม
- 5.3 มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ปฏิบัติงานขณะทำกิจกรรมตลอดเวลา
- 5.4 มีเครื่องมือปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว
- 5.5 มีสัญญาณเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพและใช้งานได้
- 5.6 มีระบบสื่อสารเพื่อความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว
- 5.7 จัดให้มียานพาหนะ ทั้งทางบก และทางทะเล ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินสำหรับนักท่องเที่ยว

5.8 จัดให้มีคู่มือการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

6. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อการพัฒนาและการจัดการความปลอดภัยของ กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กรณีศึกษา การท่องเที่ยวทางทะเล มีแนวทางเพื่อให้เกิด มาตรฐาน ดังนี้

6.1 ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว ต้องได้รับใบอนุญาต จากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง

6.2 พนักงาน เจ้าหน้าที่ ทุกคนต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ และ ความ ชำนาญ

6.3 อุปกรณ์ประกอบการทำกิจกรรม ต้องได้รับมาตรฐาน และมีการตรวจสอบอย่าง สม่ำเสมอ

6.4 พนักงาน เจ้าหน้าที่ต้องให้คำแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ประกอบการทำกิจกรรม

6.5 ผู้เกี่ยวข้องต้องวางแผน และแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบถึงวิธีปฏิบัติตัว เมื่อเกิด อุบัติเหตุ

6.6 ทำประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยว

6.7 จัดให้มีการรวมตัวของกลุ่มผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทเดียวกัน เพื่อกำหนดราคามาตรฐาน และขจัดปัญหาการลดราคาตัดหน้าคู่แข่ง

6.8 ประสานงานกับกรมอุทยานแห่งชาติฯ และ กรมขนส่งทางน้ำฯ หรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเวลาเข้า-ออก และแหล่งทำกิจกรรม

บทสรุปแนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอ เกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเสนอกรอบเครื่องมือในการ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยใช้หลัก 3E ซึ่งประกอบด้วย

1. Enforcement คือ การบังคับใช้กฎหมาย หรือข้อบังคับ รวมทั้งการควบคุมทางสังคม เช่น ในหมู่บ้าน หรือกลุ่มผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการควบคุมการใช้ทรัพยากร โดยยึด ขนบธรรมเนียม แบบแผน จารีตประเพณี วัฒนธรรม หรือกฎระเบียบของหมู่บ้าน) เพื่อป้องกัน และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยใช้อำนาจบังคับ

2. Engineering คือ กลุ่มผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรใช้ความรู้ทาง วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ สารสนเทศ เพื่อการพัฒนา ปรับปรุง อนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่สามารถสร้างความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน ภายใต้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์

3. Education คือ การให้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและครบถ้วน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง และเหมาะสม เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว ประชาชน นักท่องเที่ยว) ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และปฏิบัติตาม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

จากการลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปข้อเสนอแนะที่พบจากการทำวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การทำแบบสอบถาม หรือแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ควรมีใบชี้แจง (แผ่นแรก) ว่าทำเรื่องอะไร จากหน่วยงานไหน เพราะเนื่องจากเกาะช้าง มีงานวิจัยจำนวนมากจากทีมวิจัยหลายทีม จึงทำให้ผู้ให้ข้อมูลมีความสับสนว่าได้ให้ข้อมูลไปหรือยัง
2. ควรมีการเผยแพร่ผลงานวิจัย หรือนำผลการวิจัยไปสู่ภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่พูดสอดคล้องกันว่า ตอบแบบสอบถาม หรือให้ข้อมูลไปแล้ว ก็ไม่มีอะไรพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง
3. การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนน้อย จึงควรมีมาตรการ หรือการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ทุกคนตระหนักและเห็นความสำคัญในการเข้าร่วมเวทีประชาคมหมู่บ้าน
4. ควรส่งเสริมให้นักวิจัยท้องถิ่น เป็นผู้ทำการศึกษา-วิจัยประเด็นปัญหาต่างๆ โดยอาจมีพี่เลี้ยงจากสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่สนับสนุน-ส่งเสริมการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ ซึ่งต้องศึกษาทุกช่วงเวลา (เดือน) ทุกฤดูกาล โดยในแต่ละช่วงเวลา (เดือน) นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ ชอบทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติแบบใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสู่วางแผน หรือการปรับกลยุทธ์การท่องเที่ยวเกาะช้าง ตลอดทั้งปี
2. เปรียบเทียบวิธีการดำเนินงานของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่เจ้าของกิจการเป็นประชาชนในพื้นที่ กับเจ้าของกิจการที่เป็นคนนอกพื้นที่ หรือต่างประเทศ เพื่อศึกษา

และเปรียบเทียบวิธีการดำเนินการ โดยนำข้อมูลที่ได้มาร่วมกันกำหนดมาตรฐานกิจกรรม หรือส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวมีมาตรฐานตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

3. ศึกษาเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่บริหาร และดำเนินการโดยประชาชนในพื้นที่ เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) และโดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาสู่การจัดตั้งศูนย์บริการสำหรับให้คำแนะนำ บริการ ฝึกอบรมประชาชน และเจ้าหน้าที่สำหรับการบริการ จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรต่างๆ ที่มุ่งส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการเป็นสำคัญ

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว กับครอบครัวที่ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อหาข้อมูล และบทสรุปว่าตัวแปรใดที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเตรียมส่งเสริม ปลูกฝัง จัดอบรม ให้แต่ละครอบครัวตระหนัก และเห็นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยชุมชนท้องถิ่นมีความสำคัญเป็นที่สุด เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นให้ยั่งยืนต่อไป

5. กำหนดรูปแบบ และวิธีการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สำหรับกลุ่มที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวน้อย ได้แก่ บ้านคลองนนทรี บ้านด่านใหม่ บ้านเจ๊กแบ้ บ้านสลักคอก และบ้านสลักเพชรเหนือ เพื่อกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกชุมชนบนเกาะช้างในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

6. ติดตามการปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือมาตรฐานการให้บริการ ของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชน ร่วมกันสร้างสัญลักษณ์เพื่อบ่งบอกว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือได้รับมาตรฐานการให้บริการ แสดงให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศได้รับทราบ

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง. <http://www.dopa.go.th/cgi-bin> ค้นหาเมื่อ 26 กรกฎาคม 2549

กระทรวงมหาดไทย. <http://www.moi.go.th/province/115.htm> ค้นหาเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2550

กังวาลย์ จันทโรติ และคณะ. (2548) โครงการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับมลพิษของพื้นที่เกาะช้าง ส่วนที่ 1: การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับมลพิษ.

กรุงเทพมหานคร: กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

กิ่งอำเภอเกาะช้าง. (2538) รายงานสรุปกิ่งอำเภอเกาะช้าง ปี พ.ศ. 2538. ตราด: ตราดการพิมพ์.

จิรวดี อ่อนวงศ์. (2539). การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวกรณีศึกษาเกาะพีพี จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์สาขาการวางแผนภาคและเมือง.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฐณณการจ คงอินทร์. (2545). การศึกษาศักยภาพของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน: กรณีศึกษานานาติน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นพดล ภาคพรต. (2546). "การสำรวจความพร้อมในแหล่งท่องเที่ยว". การจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน. สำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: เพรส แอนด์ ดีไซน์.

บุปผา วงษ์พันธุ์ทา. (2544). การประเมินศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ประกอบศิริ ภักดีพินิจ. (2545). ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนริมกว๊านพะเยา: กรณีศึกษาชุมชนบ้านร่องไฮ ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วาสิณฐ์ อิมแสงจันทร์ และคณะ. (ม.ป.ป.) รายงานฉบับสุดท้ายโครงการรักษาเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว จังหวัดตราด. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี. (2538). “ศักยภาพสำคัญอย่างไรต่อแหล่งท่องเที่ยว”. จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 8 เล่มที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2538): 42-45.
- ศลิษา หมัดล้ง. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองสน กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ศุณยวิชัยป้าไม้ คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2538). โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ กรณีศึกษา ภาคใต้. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุธัญญา ทองวิจิต. (2545). ศักยภาพการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว: ศึกษากรณีตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาลังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาภรณ์ หาญทอง. (2543). ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง. ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาลังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- แสงเทียน อัจจิมากร และคันสนีย์ หวังวรลักษณ์. (2547). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง. บทความงานวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะประมง ภาควิชาการจัดการประมง.
- แสงเทียน อัจจิมากร, คันสนีย์ หวังวรลักษณ์ และจันทรา ศรีสมวงศ์. (2549). ชุมชนประมงเกาะช้าง: ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว. บทความงานวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะประมง ภาควิชาการจัดการประมง.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2548). พระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.

อภิรักษ์ณ์ เกษมผลกุล. (2548) โครงการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์เฉลิมพระเกียรติฯ “ตามรอยเสด็จฯ เกาะช้าง จังหวัดตราด”. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตราด กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.

เอ็นริช คอนซัลแตนท์. (2548) โครงการศึกษาเกณฑ์กำหนดมาตรฐานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ. รายงานความก้าวหน้า (Progress Report).

Shirley Eber. (1992) Beyond the Green Harizon. Principles for Sustainable Tourism. Surrey : Word Wide Fund for Nature (WWF).

Yamane, Taro (1973). Statistics : an introductory analysis. New York : Harper&Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

บทความการวิจัย

**การศึกษากลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด**

**The Study of Mechanism and Potential for Sustainable Nature-based Tourism Activities
Arrangement in Koh Chang Area, Koh Chang Sub-District, Trat Province**

พงษ์ภี ศรีสวัสดิ์
ประชุมพร รังษิวงศ์
เจษฎาภรณ์ ยานูพรหม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

Phongrapee Srisawat
Prachoomporn Rangsiwong
Jessadaporn Yanuphrom
Rajamangala University of Technology Krungthep

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อศึกษากลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด 2.) เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด และ 3.) เพื่อหาแนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร / เจ้าของกิจการ ที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 5 ชุด มีทั้งแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง โดยคณะนักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลถ้าเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางด้านสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า กลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบ่งได้ 2 กลุ่มคือ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นประชาชนในพื้นที่ และ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็น นักลงทุนต่างถิ่น/ต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการด้านต่างๆ จำนวน 8 ด้าน คือ 1.) วัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม 2.) ด้านการเงิน 3.) ด้านกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก 4.) การจัดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ 5.) การประชาสัมพันธ์ และการตลาด 6.) ด้านทรัพยากรมนุษย์ 7.) ความปลอดภัยและความเสี่ยง และ 8.) ลูกค้าสัมพันธ์ ส่วนเรื่องศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ พบว่า กิจกรรม

ดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) มีศักยภาพในระดับสูง เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นว่า คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากการท่องเที่ยว มีศักยภาพสูง แต่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ คิดว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว และความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้คณะผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง โดยสามารถจัดทำภายใต้กรอบ 3E คือ Enforcement (การบังคับใช้กฎหมาย หรือข้อบังคับ) Engineering (การใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา ปรับปรุง และอนุรักษ์) และ Education (การให้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและครบถ้วน)

Abstract

The major objectives of this project is firstly to research and study the mechanism on the arrangement of Sustainable Natural-Based Tourism Activities of Koh Chang Area, Koh Chang Sub-District, Trat Province, secondly to research and study the potential on the arrangement of Sustainable Natural-Based Tourism Activities of Koh Chang Area, Koh Chang Sub-District, Trat Province, and thirdly to research and study for means and accomplishment concerned the Area-Based Tourism Research for Sustainable Tourism of Koh Chang Area, Koh Chang Sub-District, Trat Province. The population and samples used in this research are the business owners, CEOs who arrange the tourists' activities and programs, local citizens, and Thai and non-Thai tourists. The research equipments have been divided into five different sets, consisted of questionnaires, and structural interviews. All information was gathered mainly by all researchers. However, the information is analyzed by statistical computer programs.

The results are obviously seen that participants can be categorized into two groups : the local investors as one group and non-local as well as foreign investors as the other group. The details related to work operation consisted of 1) objective of activities and programs, 2) financial plan, 3) facilitation factors, 4) program arrangement, 5) public relation and marketing, 6) human resources, 7) security and risk management, and the last one is 8) customer relations. From the point of views stated by Thai tourists and non-Thai tourists, the results appeared that coral snorkeling and scuba diving are very interesting and highly meaningful. Nevertheless, the results from the studies have shown that the local citizens strongly believed in the high value of natural resources and highly valued on this issue while most of Thai tourists and non-Thai tourists moderately observed the value of natural resources. In addition, the security system and popularity on tourism activities have moderately attracted the three sample groups. In spite of that, for future development, the

researchers have proposed the 3E which are the enforcement, engineering and education to be considered as the new effective means for the Area-Based Tourism Research for Sustainable Tourism of Koh Chang Area, Koh Chang Sub-District, Trat Province.

คำนำ

หมู่เกาะช้าง ได้รับขนานนามว่า “อัมดามันแห่งภาคตะวันออก” จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2546) ซึ่งรายงานว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางทะเลที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งบริเวณชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย จากการส่งเสริมการตลาด และการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนทำให้หมู่เกาะช้าง เป็นที่รู้จักและนิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ อย่างรวดเร็ว ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 25 ต่อปี นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมบนเกาะช้างอย่างชัดเจน เช่นการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อรองรับธุรกิจท่องเที่ยว วิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้านปรับเปลี่ยนเป็นการดำเนินกิจการเรือจ้าง เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้น เมื่อมีการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะช้าง ก็เริ่มส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรม อย่างชัดเจน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีองค์ประกอบจาก ความพร้อมของสภาพแวดล้อม ความพร้อมของชุมชนท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการและ นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ให้เหมาะสมกับข้อมูลด้านกายภาพ สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นคณะนักวิจัยจึงมีความสนใจที่จะมุ่งศึกษาผลกระทบ และศักยภาพการจัดกิจกรรมการ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อการเตรียมมาตรการหรือแผนในการรองรับที่ดี และก่อให้เกิด ประสิทธิภาพ เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ กับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มี คุณภาพและมาตรฐานระดับสากล อีกทั้งมุ่งพัฒนาสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่มีศักยภาพในการแข่งขันกับ นานาประเทศ

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่

ผู้บริหาร / เจ้าของกิจการ ที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ประชาชนในพื้นที่ ที่อยู่ในแหล่งที่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จำนวน

6,262 คน

นักท่องเที่ยว ที่มาใช้บริการ ณ แหล่งจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยประมาณ การว่าปี 2549 จะมีนักท่องเที่ยวประมาณ 500,000 คน คิดเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศร้อยละ 35

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ได้แก่

2.1 ผู้บริหาร / เจ้าของกิจการ ที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จำนวน 20 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับผู้บริหาร / เจ้าของกิจการที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งกิจกรรมทางบก และกิจกรรมทางทะเล รวมจำนวน 14 กิจกรรม โดยเลือกเฉพาะผู้บริหาร / เจ้าของกิจการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการนำเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ โดยกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมใช้บริการจำนวนมากจะเลือกมากกว่า 1 กิจกรรม

2.2 ประชาชนในพื้นที่ คำนวณจากสูตรยามาเน่ (Yamane. 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% คิดเป็นจำนวน 376 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

2.3 นักท่องเที่ยว คำนวณจากสูตรยามาเน่ (Yamane. 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% คิดเป็นจำนวน 400 คน โดยกำหนดสัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทย : ชาวต่างประเทศ คือ 65 : 35 คิดเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 260 คน และ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 140 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งคณะนักวิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 5 ชุด ดังนี้

1. แบบสอบถาม สำหรับประชาชนในพื้นที่ เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นิยม แบ่งเป็น 3 ตอน

2. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง สำหรับผู้ประกอบการ (ที่พัก ที่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว หรือ ผู้ให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว) เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นิยม แบ่งเป็น 3 ตอน

3. แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง สำหรับผู้บริหาร / เจ้าของกิจการ ที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม เพื่อหาข้อมูลกลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แบ่งเป็น 4 ตอน

4. แบบสอบถามนักท่องเที่ยว เพื่อประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยจัดทำแบบสอบถามทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ แบ่งเป็น 3 ตอน

5. แบบสอบถามประชาชนในพื้นที่ เพื่อประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แบ่งเป็น 3 ตอน

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คณะนักวิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. คณะนักวิจัยศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ข้อมูลสภาพทั่วไปของเกาะช้าง

2. สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาให้ความคิดเห็นด้านความตรงของเนื้อหา และความถูกต้องในการใช้ภาษา พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข
4. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำ และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research โดยการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร เจ้าของกิจการ ประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยว ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

4. กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัย และผู้ช่วยนักวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ พื้นที่เกาะช้าง ดังนี้

1. สำนักงานประสานการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ส่งหนังสือเพื่อขอเข้าร่วมประชุมกับหัวหน้าส่วนราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ของจังหวัดตราด
2. รับหนังสือตอบรับจากสำนักงานจังหวัด กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ที่อนุญาตให้คณะผู้วิจัยเข้าร่วมประชุมและนำเสนอผลงาน ในการประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำเดือนตุลาคม 2549
3. นำเสนอโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดบูรพา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ณ ห้องประชุมพลอยแดง ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดตราด เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2549 เวลา 10.00 น.
4. รายงานตัว สัมภาษณ์ สังเกตการณ์ ส่วนราชการต่างๆ เช่น กิ่งอำเภอเกาะช้าง อบต.เกาะช้าง อบต.เกาะช้างใต้ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขต 5 (ตราด) และภาคธุรกิจ ระหว่างวันที่ 6-10 พฤศจิกายน 2549
5. รายงานตัว สัมภาษณ์ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง หัวหน้าสำนักงานการขนส่งทางน้ำที่ 6 สาขาตราด กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี มีคฤหบดีท้องถิ่น และเจ้าของกิจการที่ให้บริการด้านน้ำดื่มปะการัง ระหว่างวันที่ 29-31 ธันวาคม 2549 และ 1 มกราคม 2550
6. สำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม ณ สถานที่ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว และสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ ระหว่างวันที่ 1-5 เมษายน 2550
7. สัมภาษณ์ ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เพื่อหาข้อมูลกลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ระหว่างวันที่ 6-16 เมษายน 2550

8. เก็บข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยใช้แบบรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เพื่อหาข้อมูลศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ระหว่างวันที่ 11-16 เมษายน 2550 โดยคณะนักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

9. นำแบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย สำหรับประชาชนในพื้นที่ มอบให้ผู้ใหญ่บ้าน หรือตัวแทนหมู่บ้าน เพื่อแจกให้ประชาชนในพื้นที่ ระหว่างวันที่ 11-16 เมษายน 2550

10. เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านต่างๆ และขอรับแบบรวบรวมข้อมูลการวิจัยสำหรับประชาชนในพื้นที่คืน กรณีที่หมู่บ้านใดที่ได้รับแบบรวบรวมข้อมูลคืนไม่ครบจำนวน หรือไม่สมบูรณ์ คณะนักวิจัยได้แจกแบบสอบถามสำหรับประชาชนในพื้นที่ เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 8-12 พฤษภาคม 2550 นอกจากนี้ยังมีแบบสอบถามบางส่วนที่มอบให้ผู้ใหญ่บ้าน แจก-เก็บแบบสอบถาม จากนั้นคณะวิจัยจะติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มย่อย และการจัดเวทีประชาคม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอเป็นคำบรรยาย

ข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ จำนวน และร้อยละ นำเสนอเป็นคำบรรยายประกอบตาราง

การแปลความหมาย เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

คะแนน 3.34-5.00	หมายถึง ศักยภาพการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง
คะแนน 1.67-3.33	หมายถึง ศักยภาพการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 0.00-1.66	หมายถึง ศักยภาพการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับต่ำ

ผลการศึกษา

จากการวิจัย เรื่อง “การศึกษากลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” สามารถสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้ดังนี้

1. ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ที่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 กิจกรรมทางบก

- 1.1.1 กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก
- 1.1.2 กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์
- 1.1.3 กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน
- 1.1.4 กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)
- 1.1.5 กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน

- 1.1.6 กิจกรรมขี่จักรยาน / จักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะช้าง
- 1.1.7 กิจกรรมเที่ยวน้ำตก
- 1.1.8 กิจกรรมผจญภัย เช่น ไต่สะพานเชือก เสกต์บอร์ด เป็นต้น

1.2 กิจกรรมทางทะเล

- 1.2.1 กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง
- 1.2.2 กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก
- 1.2.3 กิจกรรมพายเรือ (แคนู คยัค)
- 1.2.4 กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)
- 1.2.5 กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)
- 1.2.6 กิจกรรมนั่งเรือนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล
- 1.2.7 กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะช้าง-เกาะมันใน)
- 1.2.8 กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ

2. กลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยมุ่งศึกษารายละเอียดของผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมจำนวน 8 ด้าน ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม

ผู้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นคนท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างรายได้ เพื่อบริการจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริม-อนุรักษ์ธรรมชาติ โดยปรับเปลี่ยน และดัดแปลงจากวิถีชีวิตเดิม เช่นอาชีพชาวประมง อาชีพชาวสวน เปลี่ยนมาเป็นการจัดกิจกรรมทางน้ำ หรือ กิจกรรมพักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) กิจกรรมเดินป่า เป็นต้น

ส่วนผู้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นคนนอกพื้นที่ ส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจนแน่นอน เช่น เพื่อบริการนักท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) หรือเพื่อการผจญภัย เป็นต้น

2.2 ด้านการเงิน

งบประมาณในการดำเนินงานส่วนใหญ่ประมาณ 90% เป็นเงินส่วนตัวที่เริ่มลงทุนโดยใช้งบประมาณจำนวนไม่มาก และค่อยๆ พัฒนากิจกรรม โดยเพิ่มงบประมาณ หลังจากดำเนินกิจกรรมแล้วมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ยกเว้นบางกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก และเป็นไปตามมาตรฐานข้อกำหนดของการทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) เป็นต้น ส่วนกิจกรรมจักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะ บางรายที่มีจำนวนรถ และจำนวนจุดให้บริการมาก ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวต้องใช้เงินทุนทั้งจากการระดมทุน และแหล่งเงินกู้จากที่ต่างๆ

2.3 ด้านกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก

กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างเกือบทุกกิจกรรมต้องจัดบริการรถรับ-ส่ง จากที่พักไปยังแหล่งทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น-น้ำลึก)

กิจกรรมเรือลากร่มชูชีพ กิจกรรมนั่งเรือ (มาด) เป็นต้น โดยสามารถติดต่อใช้บริการได้จากผู้ให้บริการทั่วไป ทั้งจากโรงแรม รีสอร์ท หรือเคาท์เตอร์ให้บริการที่อุทยานธรณีนคร หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

ส่วนด้านกายภาพของแหล่งทำกิจกรรมซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ทั้งบนบก และทะเล รวมทั้งป่าชายเลน ซึ่งบางกิจกรรมขึ้นอยู่กับสภาพดิน ฟ้า อากาศ ฤดูกาล รวมทั้งความเสื่อมโทรมที่เกิดขึ้นกับแหล่งทำกิจกรรม

2.4 การจัดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวเป็นอันดับสูงสุด การจัดโปรแกรมกิจกรรมมีทั้งแบบส่วนตัว (เช่าเหมาเรือ) ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถร่วมวางแผนการจัดโปรแกรมร่วมกับผู้ให้บริการ หรือเป็นแบบหมู่คณะที่ร่วมเดินทางไปกับนักท่องเที่ยวที่สนใจ กิจกรรมการท่องเที่ยวเดียวกัน โดยผู้ให้บริการเป็นผู้กำหนดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ ไว้ให้ลูกค้า แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมตามสภาพดิน ฟ้า อากาศ หรือฤดูกาล

2.5 การประชาสัมพันธ์และการตลาด

ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด ของผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติพบว่าส่วนใหญ่เป็นการทำเอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ แผ่นแสดงกิจกรรม โดยนำไปวางตามที่พัก ทั้งโรงแรม รีสอร์ท บังกะโล โฮมสเตย์ รวมทั้งที่พบเห็นจำนวนมากคือเคาท์เตอร์ที่ให้บริการอุทยานธรณีนคร หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านคู่มือการท่องเที่ยวเกาะช้าง ที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยออกเป็นรายเดือน สำหรับแจกนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ นอกจากนี้ผู้ให้บริการบางรายที่มีศักยภาพ และเงินทุนเพียงพอ ได้ดำเนินการทำการประชาสัมพันธ์ร่วมกับตัวแทนจำหน่าย (Agency) ด้านการท่องเที่ยว ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ส่วนผู้ให้บริการการท่องเที่ยวที่มีการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาดำเนินการประชาสัมพันธ์และการตลาด ได้มีการจัดทำเว็บไซต์ (Website) เพื่อแนะนำกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งการติดต่อ-สมัคร เพื่อใช้บริการผ่านเว็บไซต์ หรือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail)

นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้ง จังหวัดตราด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (เดิมคือ กรมป่าไม้) องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) รวมทั้งการจัดส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสารคดี และรายการแนะนำการท่องเที่ยว ผ่านระบบฟรีทีวี และเคเบิลทีวี

2.6 ด้านทรัพยากรมนุษย์

ผู้ให้บริการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่เป็นเจ้าของกิจการ และเป็นคนในพื้นที่ (คนเกาะช้าง) ส่วนใหญ่ผ่านการอบรม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งได้รับใบอนุญาตในการดำเนินกิจกรรม ส่วนลูกจ้างที่มีส่วนในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว มีทั้งคนในพื้นที่ คนนอกพื้นที่ คนต่างดาว ซึ่งแรงงานเหล่านี้ไม่ได้รับการฝึกอบรม หรืออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งมักจะเป็นการบอกเล่า หรือการให้คำแนะนำจากเจ้าของกิจการ หรือปฏิบัติตน-แก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์

2.7 ความปลอดภัยและความเสี่ยง

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องผ่านการรับรองมาตรฐาน เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) ต้องปฏิบัติตามกฎของ PADI และกิจกรรมผจญภัย ของ Tree Top Adventure Park ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานประเทศฝรั่งเศส XP S 52-902 มีการให้คำแนะนำ และข้อกำหนดต่างๆ ในการปฏิบัติตนทุกขั้นตอนของการทำกิจกรรม ซึ่งจัดได้ว่าเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยสูง รวมทั้งมีการตรวจสอบอุปกรณ์ และการกำหนดอายุการใช้งานของอุปกรณ์นั้นๆ

ส่วนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวบนเกาะช้าง คือ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) ผู้ให้บริการจัดให้มีอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องตามข้อกำหนด เช่น เสื้อชูชีพ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย แต่พบว่าผู้ให้บริการไม่ได้แนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ หรือการปฏิบัติระหว่างการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานราชการคอยตรวจสอบและกำกับดูแล เช่น กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ตำรวจท่องเที่ยว เป็นต้น

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีหลากหลาย และใช้เงินทุนไม่สูงมากนักที่กระจายอยู่ทั่วทั้งเกาะช้าง เช่น กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก หรือกิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน ผู้ให้บริการจะมีการให้คำแนะนำ และป้องกันเบื้องต้น ส่วนกิจกรรมขี่จักรยานยนต์ ซึ่งมี ผู้ให้บริการจำนวนมากทั้งรายเล็ก และรายใหญ่ มักจะไม่มีคำแนะนำในการใช้กฎจราจร หรือเส้นทางที่ควรเพิ่มความระมัดระวัง อีกทั้งการบังคับให้ใส่หมวกนิรภัย หรือขนาดของหมวกนิรภัย ไม่สัมพันธ์กับลักษณะ รูปร่างของชาวต่างประเทศ

2.8 ลูกค้าสัมพันธ์

ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวปัจจุบันมีการแข่งขันกันทั้งด้านราคา การให้บริการ และลูกค้าสัมพันธ์ เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการอีกครั้ง หรือการกระจายข่าว บอกต่อให้เพื่อนนักท่องเที่ยวได้มาใช้บริการในโอกาสต่อไป โดยเน้นการสร้างมิตรภาพที่ดี (Friendly) ให้เกิดความประทับใจในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มากที่สุด แต่อาจจะมีข้อจำกัดสำหรับผู้ให้บริการกิจกรรมที่เป็นที่นิยม โดยเฉพาะกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) โดยเฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ที่มีผู้มาใช้บริการจำนวนมาก จึงอาจทำให้บริการไม่ทั่วถึง และไม่เกิดความประทับใจ

3. ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

3.1 ศักยภาพของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง ตามทัศนะของนักท่องเที่ยว

3.1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย มีความคิดเห็นเห็นว่ากิจกรรมทางบกที่มีศักยภาพสูง คือ กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) และกิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน ส่วนกิจกรรมทางบกที่เหลือนี้อาศัยศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่มีศักยภาพสูง คือ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) กิจกรรมเรือลากลุ่มชูชีพ กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค) กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และกิจกรรมนั่งเรือนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เหลือนี้อาศัยศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง

3.1.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่า กิจกรรมทางบกที่มีศักยภาพสูงคือ กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน และ กิจกรรมเที่ยวน้ำตก ส่วนกิจกรรมทางบกที่เหลือนี้อาศัยสภาพอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่มีศักยภาพสูงคือ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) ส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เหลือนี้อาศัยสภาพอยู่ในระดับปานกลาง

จากข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง ของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพสูง คือ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวดังกล่าวถือว่าเป็นจุดเด่น และจุดขายของการท่องเที่ยวบนเกาะช้างอยู่ในปัจจุบัน

3.2 ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง โดยพิจารณาจาก 4 หัวข้อดังนี้

3.2.1 คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว

ความคิดเห็นโดยรวม ต่อคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว ของประชาชนในพื้นที่ มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพในระดับสูง ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง

3.2.2 ความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว

ความคิดเห็นโดยรวม ด้านความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามความคิดเห็นโดยรวมของประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีศักยภาพในระดับปานกลาง

3.2.3 ความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว

ความคิดเห็นโดยรวม ด้านความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามความคิดเห็นโดยรวมของประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพในระดับสูง ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพในระดับปานกลาง

3.2.4 ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นโดยรวม ด้านข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรก คือ 1.) กิจกรรมฯ ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ 2.) กิจกรรมฯ ขึ้นอยู่กับฤดูกาล และกิจกรรมฯ มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ต่อครั้งต่อวัน แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่าคำตอบ “ไม่ทราบ” ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว อยู่ประมาณร้อยละ 50 เกือบทุกข้อ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่ากลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด สามารถแบ่งผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นประชาชนในพื้นที่

ประชาชนในพื้นที่หลายรายที่เริ่มเข้ามาดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่*วัตถุประสงค์*เริ่มต้นของการดำเนินงานคือ การสร้าง/เพิ่มรายได้ จากอาชีพปกติคืออาชีพประมง ชาวสวน ชาวไร่ โดยใช้สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว ดัดแปลงตามความเหมาะสมสำหรับบริการนักท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง กิจกรรม ตกปลา ปลาหมึก กิจกรรมพายเรือ กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) เป็นต้น ซึ่งการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวดังกล่าวเริ่มต้นการดำเนินการจากวิถีชีวิตปกติ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การศึกษาดูงาน การอบรมจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว จนเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีรูปแบบอยู่ในปัจจุบัน ส่วน*ด้านงบประมาณ*ในการลงทุน จะเป็นเงินทุนส่วนตัวภายในครอบครัว โดยเริ่มจากกิจการขนาดเล็กๆ เมื่อมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ก็เริ่มขยาย-ปรับปรุง กิจการ *ด้านกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก* สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวขนาดเล็กพบว่ามีความพร้อมในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยว ที่จอดรถ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ แต่ที่พบเห็นสำหรับกิจกรรมทางน้ำที่ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวมีไว้ให้บริการคือ เสื้อชูชีพ หน้ากากดำน้ำ หรือตามที่หน่วยงานภาครัฐกำหนด *ด้านการจัดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ* ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวได้จัดโปรแกรมการทำกิจกรรมไว้บางส่วน ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางกิจกรรมต้องขึ้นอยู่กับสภาพของลม ฟ้า อากาศ น้ำขึ้น น้ำลง เดือนมิด เดือนหงาย โดยผู้ให้บริการจะแจ้งให้ทราบว่าช่วงเวลาใด สามารถทำกิจกรรมได้บ้าง แต่โปรแกรมการทำกิจกรรมดังกล่าวสามารถปรับเปลี่ยน โดยให้ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดโปรแกรมการทำกิจกรรมนั้นๆ ได้บางกรณี *ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด* กลุ่มที่ทำกิจกรรมการท่องเที่ยวระดับชาวบ้าน ปัจจุบันได้เริ่มมีการทำแผ่นพับ นามบัตร สำหรับไว้แจกลูกค้า ร่วมทั้งการจัดตั้งกลุ่ม หรือชมรมเกี่ยวกับการนำเที่ยวของชุมชนต่างๆ เพื่อสร้างเครือข่าย เช่น โฮมสเตย์ บริเวณบ้านสลักเพชร ที่มีการรวมกลุ่มเพื่อรวมกันดูแล ส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งกลุ่มดังกล่าวมีรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการตลาด คือการบอกต่อสำหรับผู้ที่เคยมาใช้บริการ โดยแนะนำญาติ เพื่อน หรือสมาชิกกลุ่มต่างๆ ให้มาใช้บริการเพราะเกิดความประทับใจ *ด้านทรัพยากรมนุษย์* ส่วนใหญ่เจ้าของกิจการที่ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว จะเป็นผู้ที่ได้เข้ารับการอบรม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ทำความรู้ เทคนิค วิธีการดำเนินกิจกรรม มาถ่ายทอดให้สมาชิก หรือผู้ที่มีส่วนในการดำเนินกิจกรรม รับทราบและปฏิบัติ โดยที่ส่วนใหญ่สมาชิก หรือผู้ที่มีส่วนในการดำเนินกิจกรรมเป็นประชาชนในพื้นที่ ยกเว้นบางกิจกรรมที่มีการใช้แรงงานต่างด้าว *ความปลอดภัยและความเสี่ยง* เมื่อเจ้าของกิจการได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับมาตรฐานต่างๆ ด้านความปลอดภัย โดยส่วนใหญ่จะสรรหาอุปกรณ์ป้องกันภัยตามข้อกำหนด แต่ยังขาดเจ้าหน้าที่ที่คอยดูแล ให้คำแนะนำ หรือวิธีการต่างๆ กรณีเกิดอุบัติเหตุ หรือเหตุฉุกเฉิน *ลูกค้าสัมพันธ์* เจ้าของ หรือผู้ดำเนินการ เพื่อจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่

เป็นประชาชนในพื้นที่ และยังมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมจะเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยและน้ำใจงาม ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ยกเว้นเจ้าหน้าที่ หรือผู้ให้บริการบางรายที่เป็นคนรุ่นใหม่ที่ยังขาดการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้มาใช้บริการ เพราะมุ่งหวังแต่รายได้จากการท่องเที่ยว

2. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นนักลงทุนต่างชาติ / ต่างประเทศ

กลุ่มผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มนี้มักจะมี *วัตถุประสงค์* ที่ชัดเจนและแน่นอน เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) กิจกรรมผจญภัย กิจกรรมเรือลากรุ่มชูชีพ กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน เป็นต้น ส่วนด้านการลงทุน สำหรับกิจกรรมในกลุ่มนี้ค่อนข้างใช้เงินลงทุนสูงทั้งนี้เป็นไปตามข้อกำหนด หรือมาตรฐานสำหรับการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังต้องเช่า-ซื้อที่ดินสำหรับทำสำนักงาน หรือแหล่งทำกิจกรรม ด้านกายภาพและสิ่งแวดลอม ส่วนใหญ่ผู้ให้บริการกลุ่มนี้ได้ศึกษารูปแบบ วิธีการ หรือมีประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวมาเป็นอย่างดีแล้ว เช่น จัดให้มีรถรับ-ส่ง อุปกรณ์ป้องกันภัยต่างๆ ขณะทำกิจกรรมที่ได้มาตรฐาน เป็นต้น ด้านการจัดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่ค่อนข้างเป็นรูปแบบที่แน่นอน เช่น กิจกรรมผจญภัย ที่กำหนดเส้นทางในการทำกิจกรรม (ไม่ได้กำหนดเวลา) หรือกิจกรรมเรือลากรุ่มชูชีพ ที่กำหนดเวลาในการทำกิจกรรม เป็นต้น ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด กลุ่มนี้ถือว่าได้เปรียบ และเป็นตัวอย่างให้กับกลุ่มประชาชนในพื้นที่ในเรื่องการจัดทำการประชาสัมพันธ์และการตลาด เช่น การทำแผ่นพับ โปสเตอร์ แคตตาล็อกติดต่อ นามบัตร โทรศัพท์ โทรสาร เว็บไซต์ แฟ้มสะสมผลงาน และการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่าย เป็นต้น ด้านทรัพยากรมนุษย์ พบว่าเจ้าของกิจการที่ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ มีการศึกษา มีใบอนุญาตในการประกอบอาชีพ ในขณะที่เดียวกันพบว่าผู้ที่ทำหน้าที่ทั้งที่เป็นประชาชนในพื้นที่ ต่างพื้นที่ ต่างดาว ยังไม่ได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับคุณภาพในการให้บริการ หรือมาตรฐานการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เท่าที่ควร ส่วนด้านความปลอดภัยและความเสี่ยง กิจกรรมการท่องเที่ยวใดที่ถูกควบคุมด้วยมาตรฐานการให้บริการมักจะมีความปลอดภัยในระดับที่สูง เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) กิจกรรมผจญภัย เป็นต้น ส่วนด้านลูกค้าสัมพันธ์ สำหรับกลุ่มผู้ให้บริการกลุ่มนี้จะมีการสร้างสัมพันธภาพกับนักท่องเที่ยวน้อย เพราะส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเลือกมาใช้บริการเพราะเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะทาง และมีมาตรฐานสากล ราคาค่อนข้างสูง

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) และกิจกรรมดูปะการัง (น้ำลึก) มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทย ยังมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมพักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน กิจกรรมพายเรือ (แคนู คยัค) กิจกรรมนั่งเรือนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล และกิจกรรมเรือลากรุ่มชูชีพ มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน กิจกรรมเที่ยวน้ำตก มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเทียน อัจฉิมางกูร, ศันสนีย์ หวังวรลักษณ์ และจันทรา ศรีสมวงศ์. (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุมชนประมงเกาะช้าง : ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่ารายได้ของครอบครัวเพิ่มขึ้นจากการให้บริการเรือนำเที่ยวในบริเวณแนวปะการังเป็น

หลัก การให้บริการเรือนำเที่ยวป่าชายเลน เรือบริการตกปลา และการบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ นอกจากนี้ แสงเทียน อัจฉิมังกร และ ศันสนีย์ หวังวรลักษณ์ (2547) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่พอใจต่อความปลอดภัยในการนั่งเรือหางยาว หรือเรือเร็วรอบเกาะ คิดเป็นร้อยละ 17.2 และไม่พอใจต่อกิจกรรมการว่ายน้ำ ดำน้ำหรือเล่นกีฬาทางน้ำ ร้อยละ 19.3 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 70 รู้สึกพอใจมากต่อกิจกรรมต่อไปนี้เป็น การเที่ยวป่าดูนก การตกปลาเพื่อการพักผ่อน การเที่ยวน้ำตก และการนั่งเรือชมรอบเกาะ ส่วนกิจกรรมว่ายน้ำดูปะการังโดยใช้หน้ากาก (Snorkeling) การดำน้ำโดยใช้ท่ออากาศหายใจ (Scuba Diving) การขี่ช้าง การเที่ยวป่าชายเลน มีกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 60 ที่รู้สึกพอใจมาก และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากกว่าร้อยละ 10 ไม่พอใจกิจกรรมการอาบน้ำแดด การไต่เขา และการเที่ยวรอบเกาะทางบก โดยที่ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้ให้บริการด้านต่างๆ ในการจัดกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการจนเกิดความพึงพอใจที่ประกอบด้วย 1.) คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว 2.) ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว 3.) ความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว และ 4.) ความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยมีข้อมูลสนับสนุนที่เป็นงานวิทยานิพนธ์ของ ศลิษา หมดลั้ง (2549) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองสน กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่าชาวคลองสนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1.) ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว 2.) งานบริการ ซึ่งประกอบด้วย งานบริการนำเที่ยว งานบริการการเดินทาง งานบริการด้านอาหาร งานบริการด้านที่พักอาศัย งานบริการด้านข้อมูลความรู้ และ 3.) งานดูแลความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว โดยที่ชุมชนมีการวางแผนในการกำหนดพื้นที่บริการทั่วไป ได้แก่ ที่จอดรถ ร้านค้า พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดสร้างเครือข่ายในการดูแลโดยร่วมมือกับชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านในการดูแลทรัพยากรในท้องถิ่น ดำเนินการปลูกจิตสำนึกของประชาชนในพื้นที่ และจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเข้าไปให้ความรู้ และจัดอบรมชาวบ้าน

แนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคณะนักวิจัยได้รวบรวมข้อมูล และสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
2. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
3. การบริการด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรมีกำหนดขอบเขต และมาตรฐาน
4. การบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรมีกำหนดขอบเขต และมาตรฐาน

5. การบริการด้านการรักษาความปลอดภัย ของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรมีการกำหนดขอบเขต และมาตรฐาน

6. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อการพัฒนาและการจัดการความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กรณีศึกษา การท่องเที่ยวทางทะเล มีแนวทางเพื่อให้เกิดมาตรฐาน

บทสรุปแนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเสนอกรอบเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยใช้หลัก 3E ซึ่งประกอบด้วย

1. Enforcement คือ การบังคับใช้กฎหมาย หรือข้อบังคับ รวมทั้งการควบคุมทางสังคม เช่น ในหมู่บ้าน หรือกลุ่มผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการควบคุมการใช้ทรัพยากร โดยยึดขนบธรรมเนียม แบบแผน จารีตประเพณี วัฒนธรรม หรือกฎระเบียบของหมู่บ้าน) เพื่อป้องกัน และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยใช้อำนาจบังคับ

2. Engineering คือ กลุ่มผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรใช้ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ สารสนเทศ เพื่อการพัฒนา ปรับปรุง อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่สามารถสร้างความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน ภายใต้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์

3. Education คือ การให้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและครบถ้วน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง และเหมาะสม เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว ประชาชน นักท่องเที่ยว) ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และปฏิบัติตาม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

การศึกษาค้างต่อไปควรทำการศึกษาเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ ซึ่งต้องศึกษาทุกช่วงเวลา (เดือน) ทุกฤดูกาล เพื่อการวางแผน หรือการปรับกลยุทธ์การท่องเที่ยวเกาะช้าง ตลอดทั้งปี

2. เปรียบเทียบวิธีการดำเนินงานของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่เจ้าของกิจการเป็นประชาชนในพื้นที่ กับเจ้าของกิจการที่เป็นคนนอกพื้นที่ หรือต่างประเทศ

3. ศึกษาเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่บริหาร และดำเนินการโดยประชาชนในพื้นที่ โดยการจัดตั้งศูนย์บริการสำหรับให้คำแนะนำ ปักษา ฝึกอบรมประชาชนและเจ้าหน้าที่สำหรับการบริการ

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว กับครอบครัวที่ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว

5. กำหนดรูปแบบ และวิธีการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สำหรับกลุ่มที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวที่น้อย ได้แก่ บ้านคลองนนทรี บ้านด่านใหม่ บ้านแจ็กแบ๋ บ้านสลักคอก และบ้านสลักเพชรเหนือ เพื่อกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกชนชั้นบนเกาะช้างในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
6. ติดตามการปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือมาตรฐานการให้บริการ ของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

บรรณานุกรม

- กิ่งอำเภอกะชัง. (2538) รายงานสรุปกิ่งอำเภอกะชัง ปี พ.ศ. 2538. ตราด: ตราดการพิมพ์.
- วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี. (2538). “ศักยภาพสำคัญอย่างไรต่อแหล่งท่องเที่ยว”. จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 8 เล่มที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2538): 42-45.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- บุปผา วงษ์พันธุ์ทา. (2544). การประเมินศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศลิษา หมัดลั้ง. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองสน กิ่งอำเภอกะชัง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- แสงเทียน อัจฉิมากร และคันสนีย์ หวังวรลักษณ์. (2547). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง. บทความงานวิจัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ คณะประมง ภาควิชาการจัดการประมง.
- แสงเทียน อัจฉิมากร, คันสนีย์ หวังวรลักษณ์ และจันทรา ศรีสมวงศ์. (2549). ชุมชนประมงเกาะช้าง: ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว. บทความงานวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะประมง ภาควิชาการจัดการประมง.
- เอ็นริช คอนซัลแตนท์. (2548) โครงการศึกษาเกณฑ์กำหนดมาตรฐานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ. รายงานความก้าวหน้า (Progress Report).
- Shirley Eber. (1992) Beyond the Green Harizon, Principles for Sustainable Tourism. Surrey : World Wide Fund for Nature (WWF).
- Yamane, Taro (1973). Statistics : an introductory analysis. New York : Harper&Row.

ภาคผนวก ข.

แบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย

1. กลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด (สำหรับประชาชนในพื้นที่)
2. กลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด (สำหรับผู้ประกอบการ)
3. การศึกษากลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด (สำหรับผู้บริหาร / เจ้าของ)
4. การศึกษาศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด (สำหรับประชาชนในพื้นที่)
5. การศึกษาศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด (สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย)
6. การศึกษาศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด (สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ)

สำหรับประชาชนในพื้นที่

แบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรื่อง

กลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

คำชี้แจง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อจัดทำธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดนุรพา (เกาะช้าง) โดยร่วมกับเครือข่ายนักวิจัยของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ร่วมกันทำชุดโครงการ “ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด”

จุดประสงค์ของแบบรวบรวมข้อมูลนี้ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับแหล่งหรือสถานที่ ที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ขอให้ท่านอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจ และตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

พระภิกษุ ศรีสวัสดิ์

หัวหน้าทีมวิจัย

ประทุมพร รัชชิวังศ์

ผู้ร่วมวิจัย

แบบรวบรวมข้อมูลชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ที่มีอยู่ในพื้นที่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำบลเกาะช้าง

- ☐ หมู่ 1 บ้านคลองนนทรี
☐ หมู่ 2 บ้านด่านใหม่
☐ หมู่ 3 บ้านคลองสน
☐ หมู่ 4 บ้านคลองพร้าว

ตำบลเกาะช้างใต้

- ☐ หมู่ 1 บ้านบางเบา
☐ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร
☐ หมู่ 3 บ้านเจ๊กแบ้
☐ หมู่ 4 บ้านสลักคอก
☐ หมู่ 5 บ้านสลักเพชรเหนือ

ชื่อ-สกุล

ตำแหน่ง

เบอร์โทรศัพท์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐

พื้นที่บริเวณนี้มีการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้บ้างไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมมาใช้บริการในพื้นที่แหล่งนี้ เรียงตามลำดับความนิยม (ลำดับที่ 1 - 3) ตามความคิดเห็นของท่าน

กิจกรรมทางบก

- ☐ 1. กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก
☐ 2. กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์
☐ 3. กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน
☐ 4. กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)
☐ 5. กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน
☐ 6. กิจกรรมขี่จักรยาน / จักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะช้าง
☐ 7. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก
☐ 8. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____
☐ 9. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____

กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมาใช้บริการในพื้นที่แห่งนี้

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

อันดับที่ 3 _____

กิจกรรมทางทะเล

- ☐ 1. กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง
- ☐ 2. กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก
- ☐ 3. กิจกรรมพายเรือ (แคนู คยัค)
- ☐ 4. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)
- ☐ 5. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)
- ☐ 6. กิจกรรมนั่งเรือสำราญชมทัศนียภาพทางทะเล
- ☐ 7. กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะช้าง-เกาะมันใน)
- ☐ 8. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____
- ☐ 9. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____

กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมาใช้บริการในพื้นที่แห่งนี้

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

อันดับที่ 3 _____

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สำหรับผู้ประกอบการ

แบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรื่อง

กลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

คำชี้แจง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อจัดทำธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดนราธิวาส (เกาะช้าง) โดยร่วมกับเครือข่ายนักวิจัยของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ร่วมกันทำชุดโครงการ “ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด”

จุดประสงค์ของแบบรวบรวมข้อมูลนี้ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับแหล่งหรือสถานที่ ที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ขอให้ท่านอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจ และตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

พระภิกษุ ศรีสวัสดิ์

หัวหน้าทีมวิจัย

ประทุมพร รัชชิวังศ์

ผู้ร่วมวิจัย

แบบรวบรวมข้อมูลชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ที่ให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตำบลเกาะช้าง

- ☐ หมู่ 1 บ้านคลองนนทรี
- ☐ หมู่ 2 บ้านด่านใหม่
- ☐ หมู่ 3 บ้านคลองสน
- ☐ หมู่ 4 บ้านคลองพร้าว

ตำบลเกาะช้างใต้

- ☐ หมู่ 1 บ้านบางเบา
- ☐ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร
- ☐ หมู่ 3 บ้านเจ๊กแบ้
- ☐ หมู่ 4 บ้านสลักคอก
- ☐ หมู่ 5 บ้านสลักเพชรเหนือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ-สกุล

ชื่อ และสถานที่ตั้ง

ตำแหน่ง

เบอร์โทรศัพท์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ให้บริการสำหรับ
นักท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐

กิจกรรมทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่ท่านให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว มีกิจกรรมใดบ้าง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พร้อมระบุชื่อสถานที่ หรือ ชื่อผู้ดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ตามลำดับ
ความสำคัญ (ลำดับที่ 1 และ 2) ตามความคิดเห็นของท่าน

กิจกรรมทางบก

- ☐ 1. กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก

อันดับที่ 1

อันดับที่ 2

- ☐ 2. กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์

อันดับที่ 1

อันดับที่ 2

☐ 3. กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 4. กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 5. กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 6. กิจกรรมขี่จักรยาน / จักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะช้าง

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 7. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 8. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

กิจกรรมทางทะเล

☐ 1. กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 2. กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 3. กิจกรรมพายเรือ (แคนู คยัค)

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 4. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 5. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 6. กิจกรรมนั่งเรือสำราญชมทัศนียภาพทางทะเล

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 7. กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะช้าง-เกาะมันใน)

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

☐ 8. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ ระบุ _____

อันดับที่ 1 _____

อันดับที่ 2 _____

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สำหรับผู้บริหาร / เจ้าของ

แบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรื่อง

การศึกษากลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้างกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

คำชี้แจง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย เพื่อจัดทำธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่าง
ยั่งยืน กลุ่มจังหวัดนุรพา (เกาะช้าง) โดยร่วมกับเครือข่ายนักวิจัยของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
ร่วมกันทำชุดโครงการ “ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด”

จุดประสงค์ของแบบรวบรวมข้อมูลนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของท่าน โดยให้ท่าน
ประเมินกลไก และศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่
เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ขอให้ท่านอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจ และ
ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

พระภิกษุ ศรีสวัสดิ์

หัวหน้าทีมวิจัย

ประทุมพร รัชชังค์

ผู้ร่วมวิจัย

แบบรวบรวมข้อมูลชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบประเมินกลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ตอนที่ 3 แบบประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
อย่างยั่งยืน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ชื่อ-สกุล

ชื่อ และสถานที่ตั้ง

ตำแหน่ง

เบอร์โทรศัพท์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ เกี่ยวกับตัวท่าน
ตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ _____ ปี (นับจำนวนปีเต็มจากปีเกิด)

3. สถานะ

☐ 1. โสด

☐ 2. สมรส

☐ 3. หม้าย

☐ 4. หย่าร้าง

☐ 5. แยกกันอยู่

☐ 6. อื่นๆ (ระบุ) _____

4. ระดับการศึกษา (วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุด)

☐ 1. ไม่ได้ศึกษา

☐ 2. ประถมศึกษา

☐ 3. มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.

☐ 5. อนุปริญญา หรือ ปวส. หรือเทียบเท่า

☐ 6.ปริญญาตรี

☐ 7.ปริญญาโท

☐ 8.ปริญญาเอก

☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน _____ บาท

6. ท่านทำงานอยู่ในเกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นเวลา _____ ปี _____ เดือน

7. ท่านเป็นประชาชนที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน อยู่ที่ยี่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ใช่หรือไม่

- ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ มีรายชื่ออยู่ที่อำเภอ _____ จังหวัด _____

8. กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่ท่านให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว มีกิจกรรมใดบ้าง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

กิจกรรมทางบก

- ☐ 1. กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก
☐ 2. กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์
☐ 3. กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน
☐ 4. กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)
☐ 5. กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน
☐ 6. กิจกรรมขี่จักรยาน / จักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะช้าง
☐ 7. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก
☐ 8. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____
☐ 9. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____

กิจกรรมทางทะเล

- ☐ 1. กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง
☐ 2. กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก
☐ 3. กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค)
☐ 4. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)
☐ 5. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)
☐ 6. กิจกรรมนั่งเรื่อนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล
☐ 7. กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะช้าง-เกาะมันใน)
☐ 8. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____
☐ 9. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____

ตอนที่ 2 แบบประเมินกลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

1. วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย ของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

2. งบประมาณ การจัดหาเงินทุน การใช้เงินทุน การหารายได้ การควบคุมค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การควบคุมราคาค่าบริการสำหรับนักท่องเที่ยว

3. การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก การควบคุมและการบำรุงรักษาอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งอุปกรณ์ที่เป็นพาหนะในการนำผู้ให้บริการไปยังแหล่งทำกิจกรรม เช่น รถยนต์ เรือ เป็นต้น

4. โปรแกรมการจัดกิจกรรม

5. การประชาสัมพันธ์ และการตลาด (การศึกษาความต้องการ หรือแนวโน้มทางการตลาด)

6. ความสัมพันธ์กับชุมชน และการให้ความร่วมมือกับภาครัฐ หรือ ภาคธุรกิจ

7. การวางแผนบุคลากร การสรรหา การคัดเลือก การฝึกอบรม และการกำกับดูแลผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

8. การเตรียมการด้านความปลอดภัยต่างๆ การเตรียมอุปกรณ์ป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้เหมาะสมกับกิจกรรม หรือความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งการฝึกอบรมให้ช่วยเหลือผู้ให้บริการเมื่อประสบภัย และสามารถรักษา ปฐมพยาบาลได้ รวมทั้งการจัดทำประกันภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

9. ลูกค้าสัมพันธ์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ เพื่อให้เกิดความประทับใจ และประสบการณ์ที่สนุกสนาน

10. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดำเนินการอยู่

ตอนที่ 3 แบบประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีคะแนนเต็ม 5 คะแนน ศักยภาพด้านต่างๆ ท่านคิดว่าอยู่ในระดับคะแนนเท่าใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	ระดับการประเมินศักยภาพ					
	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว						
1. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการให้ความรู้สร้างความเข้าใจ ในช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรม						
2. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีวิธีการเผยแพร่ความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว ด้วยวิธีการที่หลากหลาย						
3. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และศึกษาจากทรัพยากรธรรมชาติ						
4. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีส่วนในการส่งเสริมสนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อม และการป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ	ระดับการประเมินศักยภาพ					
	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
<u>ความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว</u>						
1. การให้คำแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับทำกิจกรรมการท่องเที่ยว						
2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยก่อนเริ่มทำกิจกรรม						
3. สัดส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว						
4. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย						
5. เจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล						
<u>ความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว</u>						
1. กิจกรรมที่ให้บริการ เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว						
2. กิจกรรมที่ให้บริการ เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว						
3. กิจกรรมที่ให้บริการ สร้างความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยว						

ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว

	มี / ใช่	ไม่มี / ไม่ใช่	ไม่ทราบ
1. กิจกรรมที่ให้บริการ มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ต่อครั้ง ต่อวัน	☐	☐	☐
2. กิจกรรมที่ให้บริการ ขึ้นอยู่สภาพอากาศ	☐	☐	☐
3. กิจกรรมที่ให้บริการ ขึ้นอยู่กับฤดูกาล	☐	☐	☐
4. กิจกรรมที่ให้บริการ ขึ้นอยู่กับหน่วยงาน หรือ เอกชน อนุญาตให้ดำเนินการช่วงวัน / เวลา ที่กำหนด	☐	☐	☐
5. กิจกรรมที่ให้บริการ ขึ้นอยู่กับเพศของนักท่องเที่ยว	☐	☐	☐
6. กิจกรรมที่ให้บริการ สามารถรองรับการใช้บริการของเด็ก ผู้พิการ และ ผู้สูงอายุ	☐	☐	☐

1. การประเมินศักยภาพ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ที่ท่านให้บริการ โดยกรุณาใส่ระดับคะแนน ตัวเลข 0-5 เพื่อประเมินศักยภาพกิจกรรมนั้น

กิจกรรมทางบก

คะแนน

☐ 1. กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก	_____
☐ 2. กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์	_____
☐ 3. กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมทิวทัศน์ ป่าชายเลน	_____
☐ 4. กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)	_____
☐ 5. กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน	_____
☐ 6. กิจกรรมขี่จักรยาน / จักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะช้าง	_____
☐ 7. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก	_____
☐ 8. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____	_____
☐ 9. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____	_____

กิจกรรมทางทะเล

คะแนน

☐ 1. กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง	_____
☐ 2. กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก	_____
☐ 3. กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค)	_____
☐ 4. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)	_____
☐ 5. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)	_____
☐ 6. กิจกรรมนั่งเรื่อนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล	_____
☐ 7. กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะช้าง-เกาะมันใน)	_____
☐ 8. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____	_____
☐ 9. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____	_____

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สำหรับประชาชนในพื้นที่

แบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้างกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

คำชี้แจง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย เพื่อจัดทำธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่าง
ยั่งยืน กลุ่มจังหวัดนราธิวาส (เกาะช้าง) โดยร่วมกับเครือข่ายนักวิจัยของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
ร่วมกันทำชุดโครงการ “ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด”

จุดประสงค์ของแบบรวบรวมข้อมูลนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของท่าน โดยให้ท่าน
ประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง
กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ขอให้ท่านอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจ และตอบแบบสอบถามตาม
ความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

พระภิกษุ ศรีสวัสดิ์

หัวหน้าทีมวิจัย

ประทุมพร รัชชีวงศ์

ผู้ร่วมวิจัย

แบบรวบรวมข้อมูลชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
อย่างยั่งยืน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ เกี่ยวกับตัวท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ _____ ปี

3. ระดับการศึกษา (วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุด)

☐ 1. ไม่ได้ศึกษา

☐ 2. ประถมศึกษา

☐ 3. มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.

☐ 5. อนุปริญญา หรือ ปวส. หรือเทียบเท่า

☐ 6.ปริญญาตรี

☐ 7.ปริญญาโท

☐ 8.ปริญญาเอก

☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 10,000.- บาท

☐ 2. 10,000.- บาท ถึง 20,000.- บาท

☐ 3. 20,001.- บาท ถึง 30,000.- บาท

☐ 4. 30,001.- บาท ถึง 40,000.- บาท

☐ 5. 40,001.- บาท ถึง 60,000.- บาท

☐ 6. มากกว่า 60,001.- บาท

5. ท่านเป็นประชาชนที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน อยู่ที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ใช่หรือไม่

☐ 1. ใช่ (ตอบข้อ 6 ต่อ)

☐ 2. ไม่ใช่ มีรายชื่ออยู่ที่อำเภอ _____ จังหวัด _____

6. ท่านอาศัยอยู่ในหมู่บ้านใด

ตำบลเกาะช้าง

☐ หมู่ 1 บ้านคลองนนทรี

☐ หมู่ 2 บ้านด่านใหม่

☐ หมู่ 3 บ้านคลองสน

☐ หมู่ 4 บ้านคลองพร้าว

ตำบลเกาะช้างใต้

☐ หมู่ 1 บ้านบางบัว

☐ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร

☐ หมู่ 3 บ้านเจ๊กแบ้

☐ หมู่ 4 บ้านสลักคอก

☐ หมู่ 5 บ้านสลักเพชรเหนือ

7. ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างหรือไม่

☐ 1. มีส่วนร่วม (ตอบข้อ 8 ต่อ)

☐ 2. ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง (ตอบตอน 2 ต่อ)

8. กิจกรรมทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างไต่บ้าง ที่ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

กิจกรรมทางบก

- ☐ 1. กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก
- ☐ 2. กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์
- ☐ 3. กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน
- ☐ 4. กิจกรรมพักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)
- ☐ 5. กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน
- ☐ 6. กิจกรรมขี่จักรยาน / จักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะช้าง
- ☐ 7. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก
- ☐ 8. กิจกรรมผจญภัย เช่น ไต่สะพานเชือก เสกิตบอร์ด เป็นต้น
- ☐ 9. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____

กิจกรรมทางทะเล

- ☐ 1. กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง
- ☐ 2. กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก
- ☐ 3. กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค)
- ☐ 4. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)
- ☐ 5. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)
- ☐ 6. กิจกรรมนั่งเรื่อนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล
- ☐ 7. กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะช้าง-เกาะมันใน)
- ☐ 8. กิจกรรมการเรือกลากร่มชูชีพ
- ☐ 9. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____

ตอนที่ 2 แบบประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีคะแนนเต็ม 5 คะแนน ศักยภาพด้านต่างๆ ท่านคิดว่าอยู่ในระดับคะแนนเท่าใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ภาพรวม)	ระดับการประเมินศักยภาพ					
	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากกิจกรรมท่องเที่ยว						
1. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ภาพรวม) มีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ในช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรม						
2. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ภาพรวม) มีวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้นักท่องเที่ยว ด้วยวิธีการที่หลากหลาย						
3. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ภาพรวม) เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และศึกษาจากทรัพยากรธรรมชาติ						
4. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ภาพรวม) มีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อม และการป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						
ความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว						
1. การให้คำแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับทำกิจกรรมการท่องเที่ยว (ภาพรวม)						
2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยก่อนเริ่มทำกิจกรรม (ภาพรวม)						
3. สัดส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว (ภาพรวม)						
4. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย (ภาพรวม)						
5. เจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล (ภาพรวม)						

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ (ภาพรวม)	ระดับการประเมินศักยภาพ					
	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
ความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว						
1. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว						
2. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว						
3. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) สร้างความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยว						

ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว

	มี / ใช่	ไม่มี / ไม่ใช่	ไม่ทราบ
1. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ต่อครั้ง ต่อวัน	☐	☐	☐
2. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ	☐	☐	☐
3. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) ขึ้นอยู่กับฤดูกาล	☐	☐	☐
4. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) ขึ้นอยู่กับหน่วยงาน หรือ เอกชนอนุญาตให้ดำเนินการช่วงวัน / เวลา ที่กำหนด	☐	☐	☐
5. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) ขึ้นอยู่กับเพศของนักท่องเที่ยว	☐	☐	☐
6. กิจกรรมที่มีบริการ (ภาพรวม) สามารถรองรับการใช้บริการของเด็ก ผู้พิการ และ ผู้สูงอายุ	☐	☐	☐

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบคุณในความร่วมมืตอบแบบสอบถาม

สำหรับนักท่องเที่ยว

แบบรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้างกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

คำชี้แจง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่าง
ยั่งยืน กลุ่มจังหวัดบูรพา (เกาะช้าง) โดยร่วมกับเครือข่ายนักวิจัยของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
ร่วมกันทำชุดโครงการ “ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด”

จุดประสงค์ของแบบรวบรวมข้อมูลนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของท่าน โดยให้ท่าน
ประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง
กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ขอให้ท่านอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจ และตอบแบบสอบถามตาม
ความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

พระภิกษุ ศรีสวัสดิ์

หัวหน้าทีมวิจัย

ประทุมพร รัชชิวังศ์

ผู้ร่วมวิจัย

แบบรวบรวมข้อมูลชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
อย่างยั่งยืน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ _____ ปี

3. ระดับการศึกษา (วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุด)

☐ 1. ไม่ได้ศึกษา

☐ 2. ประถมศึกษา

☐ 3. มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.

☐ 5. อนุปริญญา หรือ ปวส. หรือเทียบเท่า

☐ 6.ปริญญาตรี

☐ 7.ปริญญาโท

☐ 8.ปริญญาเอก

☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 10,000.- บาท

☐ 2. 10,000.- บาท ถึง 20,000.- บาท

☐ 3. 20,001.- บาท ถึง 30,000.- บาท

☐ 4. 30,001.- บาท ถึง 40,000.- บาท

☐ 5. 40,001.- บาท ถึง 60,000.- บาท

☐ 6. มากกว่า 60,001.- บาท

5. ภูมิลำเนาจากจังหวัด _____

6. จำนวนที่ท่านมาเกาะช้าง

☐ 1. ครั้งแรก

☐ 2. 2-5 ครั้ง

☐ 3. มากกว่า 5 ครั้ง

7. ท่านวางแผนพักบนเกาะช้างนานเท่าใด

☐ 1. 2 – 3 วัน

☐ 2. ประมาณ 1 สัปดาห์

☐ 3. 2 – 3 สัปดาห์

☐ 4. 1 เดือน

8. วิธีการมาเกาะช้าง

☐ 1. มากันเอง

☐ 2. มาเองแต่ผ่านบริษัททัวร์

☐ 3. มากับกลุ่มทัวร์

☐ 4. อื่นๆ ระบุ.....

9. จุดประสงค์ในการมาท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

☐ 1. ศึกษาธรรมชาติ

☐ 2. ศึกษาวิถีชาวบ้านหรือชุมชน

☐ 3. กีฬา

☐ 4. พักผ่อนหย่อนใจ

☐ 5. สุขภาพ หรือ สปา

☐ 6. อื่น ๆ ระบุ... ..

10. ประเภทของที่พัค

- ☐ 1. บังกะโล หรือ เกสต์เฮาส์
 ☐ 2. โฮมสเตย์
☐ 3. โรงแรม หรือ รีสอร์ท
 ☐ 4. อื่น ๆ ระบุ.....

 11. กิจกรรมทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ที่ท่านได้ใช้บริการมีกิจกรรมใดบ้าง
 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) และใส่ระดับคะแนน ตัวเลข 0-5 เพื่อประเมินศักยภาพกิจกรรมนั้น
กิจกรรมทางบกคะแนน

- ☐ 1. กิจกรรมเดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก _____
☐ 2. กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์ _____
☐ 3. กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน _____
☐ 4. กิจกรรมพักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) _____
☐ 5. กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน _____
☐ 6. กิจกรรมขี่จักรยาน / จักรยานยนต์ / รถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะช้าง _____
☐ 7. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก _____
☐ 8. Adventure such as rope bridges, flying skateboards, and giant zip lines. _____
☐ 9. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____

กิจกรรมทางทะเลคะแนน

- ☐ 1. Experiencing fishermen's lives _____
 กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง _____
☐ 2. กิจกรรมตกปลา ปลาหมึก _____
☐ 3. กิจกรรมพายเรือ (แคนู คายัค) _____
☐ 4. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น) _____
☐ 5. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก) _____
☐ 6. กิจกรรมนั่งเรื่อนำเที่ยวชมทัศนียภาพทางทะเล _____
☐ 7. กิจกรรมเดินผ่านทะเลแหวก (เกาะช้าง-เกาะมันใน) _____
☐ 8. Boat-Para Sail _____
☐ 9. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ระบุ _____

ตอนที่ 2 แบบประเมินศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีคะแนนเต็ม 5 คะแนน ศักยภาพด้านต่างๆ ท่านคิดว่าอยู่ในระดับคะแนนเท่าใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับความคิดเห็นของท่าน

0=ไม่ได้รับการบริการหรือไม่ทราบ 1= ศักยภาพระดับน้อยที่สุด, 2=ศักยภาพระดับน้อย, 3=ศักยภาพระดับกลาง, 4=ศักยภาพระดับมาก, 5= ศักยภาพระดับมากที่สุด

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ภาพรวม)	ระดับการประเมินศักยภาพ					
	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากกิจกรรมท่องเที่ยว						
1. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ทุกกิจกรรม) มีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ในช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรม						
2. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ทุกกิจกรรม) มีวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้นักท่องเที่ยว ด้วยวิธีการที่หลากหลาย						
3. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ทุกกิจกรรม) เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และศึกษาจากทรัพยากรธรรมชาติ						
4. ผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว (ทุกกิจกรรม) มีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อม และการป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						
ความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว						
1. การให้คำแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับทำกิจกรรมการท่องเที่ยว (ทุกกิจกรรม)						
2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยก่อนเริ่มทำกิจกรรม (ทุกกิจกรรม)						
3. สัดส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว (ทุกกิจกรรม)						

ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ (ภาพรวม)	ระดับการประเมินศักยภาพ					
	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
4. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย (ทุกกิจกรรม)						
5. เจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล (ทุกกิจกรรม)						
ความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว						
1. กิจกรรมที่ใช้บริการ (ทุกกิจกรรม) เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว						
2. กิจกรรมที่ใช้บริการ (ทุกกิจกรรม) เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว						
3. กิจกรรมที่ใช้บริการ (ทุกกิจกรรม) สร้างความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยว						

ข้อจำกัดของกิจกรรมในการรองรับนักท่องเที่ยว

	มี / ใช่	ไม่มี / ไม่ใช่	ไม่ทราบ
1. กิจกรรมที่ใช้บริการ (ทุกกิจกรรม) มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ต่อครั้ง ต่อวัน	☐	☐	☐
2. กิจกรรมที่ใช้บริการ (ทุกกิจกรรม) ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ	☐	☐	☐
3. กิจกรรมที่ใช้บริการ (ทุกกิจกรรม) ขึ้นอยู่กับฤดูกาล	☐	☐	☐
4. กิจกรรมที่ใช้บริการ (ทุกกิจกรรม) ขึ้นอยู่กับหน่วยงาน หรือเอกชน อนุญาตให้ดำเนินการช่วงวัน / เวลา ที่กำหนด	☐	☐	☐
5. กิจกรรมที่ใช้บริการ (ทุกกิจกรรม) ขึ้นอยู่กับเพศของนักท่องเที่ยว	☐	☐	☐
6. กิจกรรมที่ใช้บริการ (ทุกกิจกรรม) สามารถรองรับการใช้บริการของเด็ก ผู้พิการ และ ผู้สูงอายุ	☐	☐	☐

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการทำกิจกรรมหรือการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

Questionnaire

The Study of Mechanism and Potential for Sustainable Nature-based Tourism Activities Arrangement in Koh Chang Area, Koh Chang Sub-District, Trat Province

Rajamangala University of Technology Krungthep (RMUTK) has been granted the fund from **The Thailand Research Fund (TRF)** to collect all important data and information which will be used to examine and develop the Area-Based Tourism Research for Sustainable Tourism of Thailand.

The major objective of this project/research is to study the tourists' opinion given when evaluated information concerned the Area-Based Tourism Research for Sustainable Tourism of Thailand. Kindly read all the given information and please provide your answer according to your preferences. The following information will be strictly confidential and is used **ONLY** for statistical analysis.

Your time and cooperation is appreciated by the researchers.

Pongrapee Srisawat Project leader

Prachoomporn Rangsiwong Project helper

This questionnaire consists of 3 parts :

Part I : Personal data

Part II : Potential for Sustainable Nature-based Tourism Activities

Part III : Other suggestions

Part I : Personal data

Directions Please make ✓ in the parentheses ☐ in front of the answer that best matches of your personal information.

1. Gender

☐ 1. Male

☐ 2. Female

2. Age _____ years

3. Nationality (Please Specify) _____

4. Highest education

☐ 1. High school

☐ 2. Vocational diploma

☐ 3. Bachelor degree

☐ 4. Master degree

☐ 5. Doctorate degree

☐ 6. Others (Please specify) _____

5. Monthly income

☐ 1. Less than \$ 1,000

☐ 2. \$ 1,000 – 1,250

☐ 3. \$ 1,251 - 1,750

☐ 4. \$ 1,751 – 2,250

☐ 5. \$ 2,251 – 2,750

☐ 6. More than\$ 2,750

6. How many times have you been to Koh Chang?

☐ 1. 1st time

☐ 2. 2-5 times

☐ 3. More than

5 times

7. How long have you planned to stay in Koh Chang?

☐ 1. 2 – 3 days

☐ 2. a week

☐ 3. Approximately 2 weeks

☐ 4. Months

8. How did you come to Koh Chang?

☐ 1. Independent travel

☐ 2. Arranged by travel agency

☐ 3. With tour group

☐ 4. Others.....

9. What is the main purpose of your visit this time?

☐ 1. Nature

☐ 2. Way of local people life and culture

☐ 3. Sport

☐ 4. Entertainment

☐ 5. Health and spa

☐ 6. Others... ..

10. Where do you stay?

☐ 1. Guesthouse / bungalow

☐ 2. Home-stay

☐ 3. Hotel/resort

☐ 4. Others.....

11. From the provided activities found on the island, which activities you have been trying. You are welcome to answer more than one issue. 0 = dissatisfied 1 = fair 2 = satisfied 3 = very satisfied 4 = strongly satisfied 5 = perfect

Land activities

Point

☐ 1. Hiking, animal's and bird's eye view

☐ 2. Camping

☐ 3. Canoeing, kayaking, watching light bulb/fireflies

☐ 4. Home-stayed (Observed way of life)

☐ 5. Elephant riding

☐ 6. Biking, riding, driving around the island

☐ 7. Waterfall sight-seeing

☐ 8. Adventure such as rope bridges, flying skateboards, and giant zip lines.

☐ 9. Others _____

Sea activities

Point

☐ 1. Experiencing fishermen's lives

☐ 2. Fishing

☐ 3. Kayaking, canoeing

☐ 4. Coral Snorkeling

☐ 5. Scuba diving

☐ 6. Boat trip around the Island

☐ 7. Walking on the sand dune located between Koh Chang and

Koh Munnai during the low tide

☐ 8. Boat-Para chuter (para-sailing)

☐ 9. Others _____

Part II : Potential for Sustainable Nature-based Tourism Activities

Please mark your opinion accordingly.

0 = No service or no recieved, 1 = fair, 2 = satisfied, 3 = very satisfied,

4 = strongly satisfied, 5 = perfect

Potential for Sustainable Nature-based Tourism Activities	Levels of opinion					
	5 points	4 points	3 points	2 points	1 point	0 point
<u>Natural Values / Benefits earned from joining activities</u>						
1. Knowledgeable services are given during the program provided by the skilled staff.						
2. Knowledgeable services are broadly given in variety techniques during the services by the skilled staff.						
3. Tourists are welcome, when joined the provided program, to obtain and absorb all natural knowledge and information, willingly supported by the staff concerned.						
4. The serviced staffs, while providing services, are genuinely taking part in preserving and protecting the national environment.						
<u>Safety when participated program/activity</u>						
1. Information given on service and equipment operation						
2. Safety information provided before activity started						
3. Ratio on safeguards and tourists in the areas						
4. Efficiency of safeguards						
5. First aids and health-cared staff concerned.						

Potential for Sustainable Nature-based Tourism Activities	Levels of opinion					
	5 points	4 points	3 points	2 points	1 point	0 point
<u>Popularity on land / sea / marine activities</u>						
1. Activities and programs are well known to tourists.						
2. Activities provided are impressive.						
3. Activities provided are enjoyable and pleased.						

Constraint or limitation on making or arranging activity to serve tourism's activities

	<u>available</u>	<u>Not</u> <u>available</u>	<u>unaware</u>
1. Regulations concerned the services and programs are set to serve the standard of the area.	☐	☐	☐
2. Weather and temperature are counted as the constraint of services provided.	☐	☐	☐
3. Programs and serviced are seasonal set.	☐	☐	☐
4. Some certain services and programs are restricted, on time and period, by Office and Organization concerned.	☐	☐	☐
5. Gender becomes the major threats to some programs or services.	☐	☐	☐
6. Programs and services are arranged to serve all children, handicapped and senior citizens.	☐	☐	☐

Part III : Other suggestions

Thank you for your kindness

ภาคผนวก ค.

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผน
กิจกรรมที่ดำเนินการ และผลที่ได้รับ

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อศึกษากลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
3. เพื่อหาแนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ผลที่ได้รับ	บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่	โดยทำให้
กลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด	วัตถุประสงค์ข้อที่ 1	ทราบถึงกลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวฯ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมฯ
ศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด	วัตถุประสงค์ข้อที่ 2	ทราบถึงศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวฯ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพการจัดกิจกรรมฯ
แนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด	วัตถุประสงค์ข้อที่ 3	ทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยภาพรวม

ภาคผนวก ง.

ภาพกิจกรรมการดำเนินการวิจัย

ประชุมร่วมกับองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน)
ณ ห้องประชุม 1 ชั้นที่ 31 อาคารทิปโก้ ถนนพระราม 6 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ
โดยมีคุณธันยา หาญพล รักษาการผู้อำนวยการ อพท. เป็นประธานการประชุม (25 พ.ค. 49)

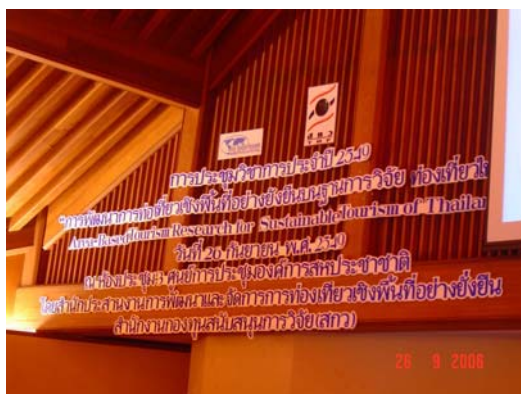

ประชุมร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อหาเจตจำนง
ณ สำนักงานพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง (สพพ.1)
โดยมีคุณนัท หิรัญรัตน์ ผู้จัดการ สพพ.1 เป็นประธานการประชุม (30 มิ.ย.49)

การประชุมเพื่อศึกษา-สร้างจิตวิสัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว “เกาะช้าง”

ณ V.J. Hotel and Health Spa (1 ก.ค. 49)

การนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยว “เกาะช้าง”

“ชุดโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน

กลุ่มจังหวัดนราธิวาส ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด”

ณ ห้องประชุม 3 ศูนย์การประชุมองค์การสหประชาชาติ (26 ก.ย. 49)

นำเสนอโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน
กลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ณ ห้องประชุมพลอยแดง ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัด
ตราด โดยมีนายสมบุญ จันทวน หัวหน้าสำนักงานจังหวัดตราด เป็นประธานในที่ประชุม

(26 ต.ค. 49)

รายงานตัว สัมภาษณ์ ขอข้อมูลหน่วยงานราชการ และภาคธุรกิจ ณ เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง

จังหวัดตราด (พ.ย.-ธ.ค. 2549)

ศึกษา หาข้อมูลจากผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ณ แหล่งทำกิจกรรม (ถ.ค. 2549)

ประชุมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ (ประชาคมหมู่บ้าน)

ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักวิจัย

การประชุมรายงานฉบับสมบูรณ์ วันที่ 26-27 กันยายน พ.ศ. 2550

ณ ห้องราชาวดี โรงแรมเกาะช้าง แกรนด์ออร์คิด

ภาคผนวก ค.

ประวัติผู้วิจัยและคณะ

ประวัติผู้วิจัย และคณะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

เลขที่ 2 ถนนนางลิ้นจี่ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120

โทรศัพท์ 0-2287-9600 โทรสาร 0-2286-3596

คณะผู้วิจัย และสัดส่วนที่ทำงานวิจัย (%)

ชื่อ-สกุล	นายพงษ์ภาณุ ศรีสวัสดิ์ Mr.Phongrapee Srisawat
E-mail	prp1612@hotmail.com
คุณวุฒิ	ค.ม. (เทคโนโลยีอุตสาหกรรม)
ตำแหน่ง	อาจารย์ ระดับ 7 อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
โทรศัพท์	0-2287-9600 ต่อ 2203 และ 08-1341-7082
สัดส่วนที่ทำงานวิจัย	50%
ชื่อ-สกุล	นางประชุมพร รังษีวงศ์ Mrs. Prachoomporn Rangsiwong
E-mail	pch1267@hotmail.com
คุณวุฒิ	ศศ.ม. (คหกรรมศาสตร์ศึกษา)
ตำแหน่ง	อาจารย์ ระดับ 7 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์
โทรศัพท์	0-2287-9600 ต่อ 2197 และ 08-9442-4169
สัดส่วนที่ทำงานวิจัย	40%

ชื่อ-สกุล	นางเจษฎาภรณ์ ยานุพรหม
	Mrs.Jessadaporn Yanuphrom
E-mail	t_4413@thaimail.com
คุณวุฒิ	บธ.ม.
ตำแหน่ง	อาจารย์ ระดับ 7
	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ
โทรศัพท์	0-2287-9600 ต่อ 1220 และ 08-6816-3482
สัดส่วนที่ทำงานวิจัย	10%